

Vestnik

»MESSENGER« GLASILO SLOVENCEV V AUSTRALIJI

»MESSENGER» – Voice of Slovenians in Australia

“Registered by Australian Post —
Publication No. VAW 1215”
CATEGORY A

LETNIK XXXII šte. 11/12

NOV/DEC 1987

THE TOAST

by France Prešeren

The vintage, friends, is over,
And here sweet wine makes, once again,
Sad eyes and hearts recover,
Puts fire into every vein,
Drowns dull care
Everywhere
and summons hope out of despair.

To whom with acclamation
And song shall we our first toast give?
God save our land and nation
And all Slovenes where'er they live,
Who own the same
Blood and name,
And who one glorious mother claim.

Let peace, glad conciliation,
Come back to us throughout the land!
Towards their destination
Let Slavs henceforth go hand-in-hand!
Thus again
Will honour reign
To justice pledged in our domain.

To you, our pride past measure,
Our girls! Your beauty, charm and grace!
There surely is no treasure
To equal maidens of such race.
Sons you'll bear,
Who will dare
Defy our foe no matter where.

Our hope now, our to-morrow —
The youths — we toast and toast with joy.
No poisonous blight or sorrow
Your love of homeland shall destroy.
With us indeed
You are called to heed
It summons in this hour of need.

God's blessing on all nations,
Who long and work for that bright day,
When o'er earth's habitations
No war, no strife shall hold its sway;
Who long to see
That all men free
No more shall foes, but neighbour be.

At last to our reunion—
To us the toast! Let it resound,
Since in this gay communion
By thoughts of brotherhood we're bound.
May joyful cheer
Ne'er disappear
From all good hearts now gathered here.

Dr. France Prešeren

ZDRAVLJICA

Prijatli, obrodile
so trte vince nam sladko,
ki nam oživlja žile,
srce razjasni in oko,
ki utopi vse skrbi,
v potrtilih prsih up budi.

Komu najpred veselo
zdravljico, bratje, čmo zapet?
Bog našo nam deželo,
Bog živi ves slovenski svet,
brate vse,
kar nas je
sinov sloveče matere!

V sovražnike 'z oblakov
rodu naj našga treščí grom,
prost, ko je bil očakov,
naprej naj bo Slovencev dom;
naj zdrobe
njih roke
si spona, ki jih še teže!

Edinost, sreča, sprava
k nam naj nazaj se vrnejo!
Otrok, kar ima Slava,
vsi naj si v roke sežejo,
da oblast
in z njo čast,
ko pred, spet naša boste last!

Bog živi vas, Slovenke,
prelepe, zlahne rožice!
Ni take je mladenke,
ko naše je krvi dekle;
naj sinov
zarod nov
iz vas bo strah sovražnikov!

Mladenči, zdaj se pije
zdravljica vaša, vi naš up!
Ljubezni domačije
noben naj vam ne usmrti strup,
ker zdaj vas
kakor nas
jo srčno branit kliče čas!

Žive naj vsi narodi,
ki hrepene dočakat dan,
da, koder sonce hodi,
prepir iz sveta bo pregnan,
da rojak
prost bo vsak,
ne vrag, le sosed bo mejak!

Nazadnje še, prijatli,
kozarce zase vzdignimo,
ki smo zato se zbratli,
ki dobro v srcu mislimo!
Dokaj dni
naj živi
vsak, kar nas dobrih je ljudi!

Naj žive vsi narodi...

Ga. Ljubica Postružin na Slovenskem
kulturnem dnevu S.D.M.

Miselnost slovenskega naroda
nikdar ni bila napadalna. Slo-
venci nikoli niso imeli pohlepa
po zemlji drugih narodov, vedno
— so — večkrat v svojo lastno škodo —
stremeli za sožitjem z drugimi
narodi. Ta značilnost našega na-
roda je vidna tudi v Avstraliji.
Brez posebnih težav smo se znali
vživeti v tukajšnje razmere in u-
spevamo ohranjati značilnosti naše-
ga etničnega izvora: naš jezik,
našo pesem, naše šege in navade,
naše narodne nošnje.

Avstralija, ki nam je dala mož-
nost ekonomskega vzpona, nam
s principom multikulturne avstral-
ske družbe omogoča neokrnjeno
delovanje v okviru naše etnične
skupnosti.

Slovenci, ki se moramo celo na
naši lastni zemlji še vedno potego-
vati za svoje narodnostne pravice,
znamo ceniti pogoje pod katerimi
živimo v avstralski skupnosti. Zato
z veseljem objemamo dve zastavi:
avstralsko, ki je simbol naše države
in slovensko, kot edini simbol
našega etničnega izvora.

Vse naše druge lojalnosti pa so
lahko samo drugobitnega pomena.

Slovensko
Društvo Melbourne
in
Vestnik
želita
Vesele Božične Praznike
in
Srečno Novo Leto

Globoke misli, ki jih je Prešeren izrazil v svoji poznani pesnitvi Zdravljica se smat-
rajo kot nekak slovenski narodno-politični program. Cela pesnitev je vzpodbuda
slovenski narodni zavesti in človekoljubju. Vabilo Slovencev naj brani svojo deželo
pred komurkoli, naj jo drže svobodno, a istočasno kličejo na spravo ter sožitje vseh
slovanskih rodov. Njegov klic pa sega tudi preko narodnih meja saj poziva vse narode
naj odpravijo medsebojne prepire in človeku dajo prostost in svobodo. In še: naj žive
tisti "ki v srcu dobro mislijo" in naj se združijo vsi — "kar nas dobrih je ljudi"!

Zdravljico je Prešeren napisal leta 1844, ko je v evropskem loncu narodov že pri-
čelo vreti in se pripravljati na revolucijo. Izšla pa je 26. aprila 1848, torej pred 140 leti
torej že za časa revolucije same.

Gornji prevod (razen ene kitice) je bil objavljen v prvi številki nove revije 'Slovenije',
ki je v angleškem jeziku pričela izhajati v Ljubljani.

NEODVISNO GLASILO
SLOVENCEV V AVSTRALIJI

P.O.Box 56, Rosanna, Vic., 3084,
Tel.: 459 8860

Lastnik - Publisher

SLOVENIAN ASSOCIATION
MELBOURNE

P.O. Box 185, Eltham, Vic., 3095
Tel.: 437 1226

Predsednik: F. Prosenik; tajnik: L. Conlan

Odgovorni urednik - Editor
MARIJAN PERŠIČ

Sub-editor for English Section
Irena Birska-Škofic

Tel.: 386 8758

Administracija in razpošiljanje:

Jana Lavrič, tel.: 459 3783

Tehnično oblikovanje:

Vasja Cuk, Tel.: 434 5768

Ljubica Postružin

Stavljenje:

Marta Strle in Vida Jančar

Dopisniki - Correspondents:

Anica Markič (for S.D.M.)

Tel.: 876 3023

Darko Hribernik (za Jadran)

Tel.: 366 3669

Maria Kromar (Albury-Wodonga)

Tel.: (060) 244 850

Danica Petrič (za N.S.W.)

Tel.: (02) 688 1019

Jože Judnič (za Queensland)

Tel.: (075) 50 2225

Alojz Kossi (za W.A.)

Tel.: (09) 459 1828

Tiska - Printed by D. & D. PRINTING

Cena - price: 1 dollar per copy

Letno - Annual: Australia \$ 12.00,

Overseas \$ 18.00, Air mail \$ 30.00

Rokopisov ne vračamo

Za podpisane članke odgovarja pisec

VABILO NA KONVENCIJO

Profesor William W. Derbyshire, Past Secretary-Treasurer, Society for Slovene Studies (Organizacije, katere namen je proučevati slovenski kulturni razvoj in ga posredovati angleško govorečemu svetu in zato združuje v svojem članstvu pomembne slovenske kulturne delavce iz celega sveta in ima svoj sedež v Zedinjenih državah Amerike), nas je prosil, da objavimo sledeče:

Od 18. - 21. novembra 1988 bo American Association for Advancement of Slavic Studies (AASSS) imela svoje letno zborovanje (Convention) v "Hilton Hawaiian Village" hotelu v mestu Honolulu na Hawajskih otokih.

AASSS je največja profesionalna organizacija slavistov v Zedinjenih državah. Njeni člani iz Kanade, pa tudi iz drugih krajev sveta se zberejo na njenih vsakoletnih sestankih. The Society for Slovene Studies je vključena v AASSS in na teh sestankih sodeluje z diskusijskimi skupinami.

Upamo, da bodo tudi člani Society of the Slovene Studies ter druge zainteresirane osebe, živeče v Avstraliji, pokazale zanimanje za udeležbo na sestanku v letu 1988.

Če se bodo slovenski šolniki v Avstraliji dovolj zanimali, bi lahko zanje, če bodo tako hoteli, po možnosti organizirali posebno diskusijsko skupino. Ta skupina bi se lahko bavila z jezikovnimi zadevami, s katerimi se sooča slovenska skupnost v Avstraliji.

Zadnji čas za vzpostavitev take skupine se hitro bliža. Zato naj vsi zainteresirani nemudoma sporoče svoje predloge na naslov:

Prof. Joseph Paternost, Department of Slavic Languages, Burrowes Building, Pennsylvania State University, University Park, Penn. 16802, U.S.A.

Upamo, da bo vsaj nekaterim našim kolegom v Avstraliji možno, da se udeležijo te konvencije. Profesor Paternost bo lahko postregel tudi z informacijami glede rezerviranja prenočišč ter glede drugih zadev v tej zvezi.

ZA VSAK DAN

Nedavno mi je prijateljica posodila knjigo z naslovom "TUDI JAZ LAHKO NASITIM LAČNE", ki je izšla v Ljubljani leta 1978, v zbirki "Resnica in življenje". Vem s kakšnim namenom mi jo je posodila.... In ko sem razmišljala kaj naj napišem za Vestnik, za božično številko, sem se v knjigi ustavila v poglavju "ZA VSAK DAN".

Za vsak dan novega leta, ki se tako naglo bliža skušajmo biti mirni. Če se kdo zateče k tebi se mu posveti, kot da nimaš nobenega drugega opravka na svetu.

Otresimo se nemira, ki je z njim prenasičen naš čas in razdvaja naše duše in našo okolico. Vsaj podzavestno nam bodo ljudje najbolj hvaležni, če se bodo lahko ob nas odpočili.

In dalje berem v knjigi, kako se moramo navaditi modro tolažiti. Izgubljenca ne usvajamo s tisoč majhnimi stvarmi. Pokažimo mu pot. Bodimo dobri z njim.

In ne delajmo razlik med ljudmi. Ne bodimo hotelir, ki je gostu zatrjeval, da nima nobene prazne sobe več. Ko pa mu je nekdo posepetal, da je pred njim gost, ki je slaven glasbenik, se mu je hotelir takoj prilizneno opravičil:

"Oprostite, nisem vedel kdo ste, za vas seveda imam sobo." Toda glasbenik ni bil samo velik umetnik, ampak tudi velik človek in poučil je hotelirja: "Zavedajte se, da je vsakdo človek - KDO!"

In bojmo se biti veseli. Smeh je nalezljiv in vžiga simpatije in ljubezen.

In poiščimo si čas sami zase. Z vsakdanjim delom, s sestanki in zabavami napolnjeno življenje, še davno ni tudi izpolnjeno življenje. Srečanja in pogovori so važni, ampak sam biti, je dostikrat važnejše. Mogoče bomo tedaj spoznali, da veliko tega, o čemer smo mislili, da je pomembno, sploh ni nujno in važno.

Glejmo vsako jutro na ljudi, kot da so novi za nas in poskusimo jih imeti radi in spoštujemo jih. Vsako jutro se lahko v nas vse spremeni, samo če ne dopustimo, da bi se obnovila včeraj-

šnja jeza in včerajsnja zavist.

Da, lahko je brati take vzpodbudne besede, tudi prepisati iz knjige jih ni prav nič težko. Treba jih je ZIVETI! O, to pa je zelo težko. Ampak poskusimo lahko, vsi Slovenci dobre volje. Da bomo v Novo leto stopili boljši, si zares iskreno pogledali v oči in toplo stisnili roke.

In, da bi znali ceniti kar imamo.

Da Vestnik ne bi tekmoval z Muslimi, da bi se urednika razumela in sodelovala v dobrobit vseh bralcev. In enako vsa Društva. Treba je pozabiti stare razprtije, politične spletke. Treba je sodelovati. V slogi je moč in potem Slovenci morda ne bomo več večno jamrali, da nas je malo. Pristopili bodo tudi tisti, ki se nas zdaj izogibajo, češ, saj se zmeraj pripravamo. In kjer je prepričanje že ne maram biti zraven. Slab glas seže v deveto vas. In kaj je torej potrebno pri našem meddruštvenem življenju. Malo manj zavisti, češ, da imajo oni malo več članov, kakor mi, večjo in lepšo dvorano ali, da so tam sami Primorci, tam spet sami Prekmurci. Vsi smo Slovenci. Vsi bi hoteli v svoji organizaciji košček domovine, malo sprostitev in razvedrila. Vsi bi radi bili srečni. Dajmo torej mir. Mir drug drugemu.

To so moje iskrene želje za vse vas, dragi Slovenci, kjerkoli ste in kjerkoli se trudite, (posebno tisti pri društvih) da bi vaše delo opravljali z dobro voljo. Za človeka. Za nas! Nihče pa naj pri svoji zagnanosti za društveno stvar nikoli ne pozabi, da je njegova družina prva. Najsi je v odboru mati ali oče, morda celo oba - vedno se vprašaj, kaj si storil dobrega za skupnost, če ti doma otroci sami tekajo po ulicah? Kakor se pijanec izgovarja na vse mogoče vzroke, zakaj se ga je napil (kdo pa njegovim vzrokom sploh verjame!) Tako naj se noben društven delavec ne izgovarja, da nima časa za družino. Podoben bo pijancu, ki bo v lasten dom prinesel nesrečo in jok.

Kar zmore, to mož je storiti dolžan!
Blagoslovljen Božič in srečno
Novo leto.

DANICA PETRIČ

ZA METKO

Od prejšnje številke Vestnika smo na naslov uredništva prejeli sledeče darove za Metko Škerjanc:

Vera Može 20 dolarjev

Iz Perth nam je g. Lojze Kossi poslal sledeče darove:

Stramšek John	100 dolarjev
Slov. klub Perth	50 " 50"
Kossi Lojze	50 "
Mrs. A. Žverk	20 "
Ivan in Ljubica Stramšek	20 "
Ferdo Pestornik	20 "
Stanko in Štefanija Božič	10 "
Ivan Bevk	10 "
Zdenko in Dragica Mihič	10 "
Zakšek Franc	10 "
John Lewis	5 "
Mihalj Tone	5 "
Hrovatin Jože	3 "
Colja Lojze	2 "
Maurich Dana	2 "
Alaimo Jože	1.30 "

Gospod Jože Vah pa je med prijatelji na Gold Coast nabral in nam poslal sledeče:

Slava Maver	10 "
Pavla Pregelj	10 "
Kristina Skočir	10 "
Ivanka Brodej	20 "
Jože Vah	20 "

Skupno je do sedaj prišlo na naslov Vestnika 783. 30 dolarjev.

Denar, ki so ga dosedaj prejeli na naslov kluba Jadran - 3860 dolarjev - je že bil odposlan na naslov Metke. Ostanek in kar se bo še nabralo bo doposlano takoj po novem letu, kajti s 1. januarjem bo ta zbirka, ki je sedaj dosegla skoraj 5000 dolarjev, formalno zaključena.

NAŠ RADIO

Na valovni dolžini 96.3 FM smo v tednu od 16. na 22. novembra kar trikrat poslušali slovenske melodije in glasove.

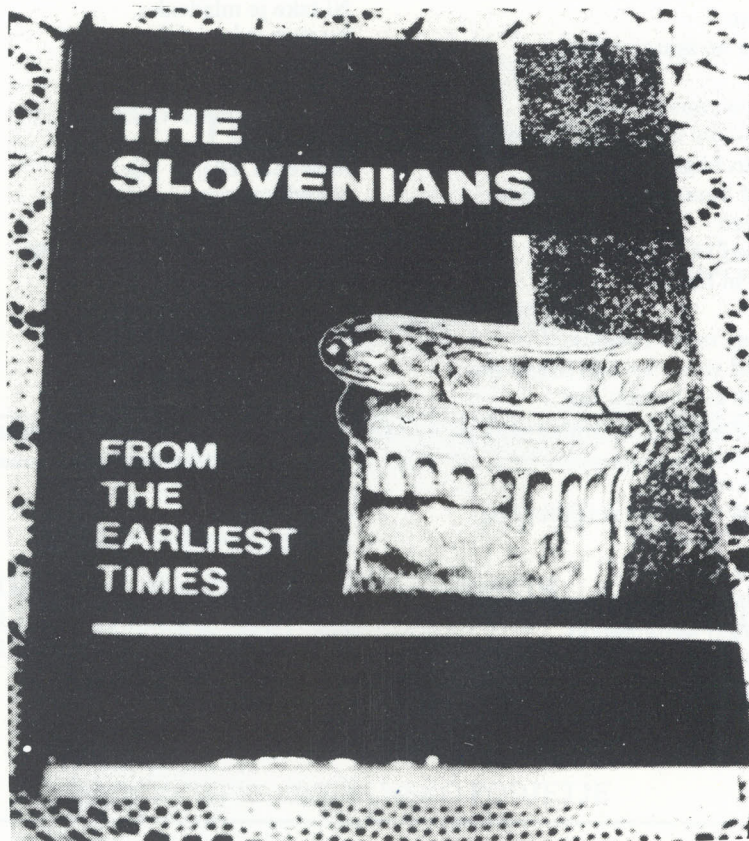
Ethnic Public Broadcasting Association of Victoria Ltd. je imel svoje prve poskusne oddaje. Ta družba se je osnovala na pobudo Etnic Communities Council-a of Victoria in jo sestavlja 85 etničnih organizacij, katerih člani so vplačali svoje delnice. Že 25 delničarjev si bo lahko osnovalo svojo jezikovno skupino in dobilo svoj čas za oddaje, ki se bodo redno pričele nekako v maju 1988. Družba ne bo delala za dobiček in sestavo in predvajanje programov bodo opravljali člani brezplačno.

Tudi člani slovenskih organizacij SDM, Jadrana in Športnega društva St. Albans, so kupili dovoljno število delnic, tako, da bomo Slovenci imeli lahko popolnoma svojo slovensko oddajo.

Dosedanje poskusne oddaje, ki so bile v torek 17. novembra, petek 20. novembra in v nedeljo 22. novembra so žele med poslušalci kar dovolj zanimanja pa tudi pohvale. Za sestavo in predvajanje ten programov so poskrbeli Jana Lavric, Ljubica Postružin, Darko Hribernik, Peter Mandelj in Marijan Peršič; za sprejemanje telefonskih poklicov pa je poskrbel Frank Prosenik.

Za vzpostavitev svoje radijske postaje so se etnične skupine odločile tudi zato, ker smatrajo, da postaja 3EA vedno bolj prihaja pod vpliv državne birokracije, ki s svojimi pravili utesnjuje programe tako, da mnogokrat ne odgovarjajo željam in potrebam posameznih etničnih skupnosti.

Prav iz istega razloga so se tudi omenjene slovenske organizacije vključile v Javno Etnično radio družbo. Saj se naši ljudje često pritožujejo, da se na slovenskih oddajah 3EA omenjajo tudi obvestila neslovenskih organizacij. Pri-

Knjigo "Slovenians from the earliest times" lahko naročite tudi pri "Vestniku" na naslov P.O.Box 56, Rosanna, 3084, Victoria, Australia. Cena knjige je 22 dolarja in poština

tožbe o tem je obravnaval tudi Svet Slovenskih Organizacij v Viktoriji in nato poslal radi tega posebno pismo ravnatelju 3EA v Melbourne.

Javna Etnična Radio Družba še vedno sprejema nove člane. Članarina je 10 dolarjev. Če se hoče še kdo od

rojakov včlaniti naj se obrne za to na odbor SDM, Jadrana, ali Športnega društva St. Albans. Čim več delničarjev bomo Slovenci imeli, tem močnejši bo naš vpliv na upravljanje družbe.

LOVCI SE OGLAŠAJO

Ker je leto že zopet pri kraju, sem se odločil, da za slovo od starega leta napišem nekaj o dogajanjih med člani Lovske in ribiške družine SDM.

Ne bom pisal o tem koliko smo čez leto popili in kdo je ustrelil, največjega zajca. Ker je lovska družina del društvenih dogajanj bom povedal na kratko kaj smo delali zadnje tri mesece.

Ko je izšla prejšnja številka Vestnika sem opazil, da starešina Lovske in ribiške družine Franc Fekonja ni bil nič preveč vesel. Pobral je z mize v Lovski koči časopis, ga prelistal in razočaran zabrisal nazaj na mizo. Iz obraza sem mu čital kako je bil razočaran, ker ni v njem zasledil nikakršnega pisanja o Lovski družini. Imel je prav, ne vem koga je dolžil. Verjetno mene, četudi ne, sem se vsekakor počutil krivega.

Danes želim omeniti kako smo proslavili 10. obletnico obstoja L.R.D. ter kako smo zaključili sezono tekmovanja v streljanju z zračno puško za prenosni pokal Slovenske Lovske Zveze.

Zadnje tekmovanje v streljanju za prenosni pokal Zveze se je vršilo pri nas na hribu 23. avgusta t.l. Častno smo si priborili prvo mesto za sezono 1987 s 164 točkami prednosti. Prenosni pokal sedaj krasi Lovsko kočjo do prihodnjega leta.

Še predno smo zaključili sezono zveznega tekmovanja, smo organizirali posebno srečanje v čast proslavitve 10. obletnice obstoja L.R.D.

Tega tekmovanja za pokal 10. obletnice so se udeležile štiri strelske ekipe. Pokal je ostal doma.

10. obletnico smo častno proslavili na drugo soboto v septembru. Ta dan, kot že rečeno, so se nam pridružili bratje lovci iz St. Albansa, Planice in Geelonga. Starešina Franc Fekonja je ta večer med drugim izrekel posebno zahvalo ustanovitelju in prvemu starešini Janezu Zemljiču ter bivšemu starešini Francu Jelovčanu. Gospod Fekonja se je tudi zahvalil vsem, ki so kakorkoli pripomogli pri uspehih L.R.D. v zadnjih desetih letih.

Ob priliki 10. obletnice smo posadili še nekaj cipresnih drevesc, na vhodu do Lovske kočje, ter naredili nov napis na njenem pročelju. Zahvala za to delo gre Tonetu Oberstar, Francu Jelovčan, Francu Arnušu, Viktorju Lampetu,

Valterju Prosenaku in Lojzetu Kranjcu. Francu Fekonja pa za posaditev drevesc.

V soboto 17. oktobra smo se udeležili zvezne lovske veselice v Geelongu. Na žalost se starešina tega plesa ni mogel udeležiti, predstavljal ga je podstarešina Franc Jelovčan. Franc je s ponosom sprejel prenosni pokal S.L.Z., ki je bil ta večer podeljen naši strelski ekipi. Gospod Jelovčan se je z lepo izbranimi besedami zahvalil lovcem iz Geelonga za lepo pripravljen večer in članom zveze za bratsko sodelovanje.

Teden dni po zvezni veselici v Geelongu smo se odpravili na lov v N.S.W. na divje koze. Upam, da bodo naši organizatorji lovov v novem letu še večkrat organizirali takšne love. Tisti člani ki se letos niso mogli udeležiti, jim je lahko žal, ker imeli smo se odlično.

V nedeljo 29. novembra smo se zopet zbrali na tradicionalnem lovskem pikniku. Tokrat, po štirih letih zopet na Rezervarju Moorabool, v bližini mesta Ballarat. Zbralo se nas je nekaj čez šestdeset. Ob glasovih Viktorjeve harmonike smo se do solz nasmejali ob plesanju 'povštertanca'. Slovenske viže so odmevale po celem parku. Opazil sem kako je Franc Fekonja spretno razlagal blizu stoječim Avstralcem, ki so poslušali našo pesem, kdo smo in odkod smo prišli. Ker verjetno niso razumeli kratke razlage, je Franc na dolgo in široko opisal zemljepisno lego naše stare domovine Slovenije. Vredno se je potruditi in razložiti tujcu kje je Slovenija. Na žalost, se dostikrat zadovoljimo le s kratko razlago, ki pa nikakor ne zadostuje.

Ob zaključku želimo vsem lovcem in prijateljem, širom Melbourne in Avstralije vesele in blagoslovljene božične praznike ter srečno in uspehov polno novo leto 1988.

Za Lovsko in ribiško družino

Stanko Prosenak

KONČNI REZULTATI, tekmovanja v streljanju z zračno puško na 10 m za prenosni pokal Slovenske lovske zveze Avstralije:

1. mesto	S.D.M.	3062 točk
2. mesto	S.D.Planica	2898 "
3. mesto	Lovci St. Albans	2777 "
4. mesto	Geelong	2758 "

STAREŠINE LOVSKIH SLOVENSkih LOVSKIH DRUŽIN V VIKTORIJI

Z leve na desno: Franc Fekonja, starešina lovske družine pri SDM, Lojze Mavrič, starešina pri Planici-Springvale, Stanko Prosenak, starešina Slovenske lovske zveze v Avstraliji, Stanko Kmetec, starešina lovske družine v Geelongu in Jože Caf, starešina lovske družine v St. Albansu.

The young generation of Slovenians, mainly born in Australia, is gradually taking over the managing of the Slovenian Association in Melbourne, the oldest slovenian organization in Australia. It is encouraging to see that the efforts, which their parents have put into establishing the beautiful Slovenian Center in Eltham, will not be lost.

Half of the present Management Committee, and nearly all executive positions are occupied by the young people, full of enthusiasm and fresh ideas about how to run the organization and what to offer to the membership.

To find out how 'the young ones' themselves feel with the new responsibilities we talked to 'the boss' himself - the young successful businessman, president of the S.D.M., Frank Prosenik:

Frank Prosenik

RAZGOVOR Z NOVIM PREDSEDNIKOM S.D.M.

Vestnik: How do you feel about being president of S.D.M. Frank?

Frank: Well of course the pay is not very good! Seriously though it has only been a short time. However, I feel that it is time that younger generation was behind things and this will be the pattern to follow in the coming years. I am more than happy to have the opportunity on behalf of the people who grew up in this club, to show that not only me but that a lot of other people can demonstrate responsibility. This is a good and positive sign.

V.: Have you received co-operation from the younger and the older members of the committee?

F.: Much better than I expected. We have got concerned younger people if things are not quite right together with the support of the older generation. This gives you more confidence and the task does not become so much of a burden.

V.: Obviously as a new generation you would have new ideas, as well as how to steer the club in a different direction. What was good for the old generation may not be for the younger.

F.: Yes, there are a lot of new ideas coming up but everybody is very careful and patriotic not to divorce themselves from the traditional ways of the club over the last 37 years. Yes there are new ideas coming up continually in particular things that have been talked about for many years.

V.: Have you got any examples?

F.: Well the first one is to get Vestnik sorted out. I think that in the future we should pay a lot more attention to our members. In particular to show appreciation for working for the club for so long, especially now that the club is starting to become financial, the loan is almost repaid so the financial burden is lessening. In other words too make it easier on the older members.

V.: Will there be any inducements for the young ones in acknowledgment of their different requirements?

F.: Yes, but we will be trying to strike a happy medium. For example we will not be having "Rock 'n Roll" dances at club every Saturday night, but to still keep the traditional Slovenian way of life as we know it, the way we have been brought up. This can be done while keeping all parties happy.

V.: Were you born here in Australia?

F.: No, I was born in Slovenia and I was 8 years old when I came to Australia.

V.: You did all your schooling here in Australia?

F.: Yes. Except 1st and 2nd grades, which were in Slovenia. This helps me understand Slovenian. I can read and write, not fluently of course, but I'll get by slowly.

V.: Where were you born in Slovenia?

F.: In Novo Mesto, a beautiful town south of Ljubljana and this for me happy occasion was in a cold February twentynine years ago.

(V.: How did you become involved with S.D.M.?)

F.: Through music. We started playing music when I was 13 years old. We played at Kew when the Church first started.

I remember the first time we played for S.D.M. was on a stage outside, no buildings, just this little cottage down there and it was out in the open.

V.: What was the band called at that time?

F.: The band we played in was that very known 'Drava'. That's how we got involved with the club. The clubs always did the right thing by our band.

V.: This is your first year as the President, do you think you will like it as much so that you will stay another year?

F.: If people keep participating and helping me as much as they have been, then the job becomes much easier. Things are improving every day and if they continue then I will put in the effort for another year.

NOGOMETAŠI NA 8. MESTU

Nogometna sezona 1987 se je končala, lahko rečemo, zelo uspešno, saj je naše moštvo s trenerjem George Krambousanos-om zasedlo odlično osmo mesto in pa zato, ker so se naši fantje prvič spoprijeli z nasprotnikom, ki je bolj izkušen in mnogo dalje v 1. amaterski ligi. Rezervno moštvo pa se je povzpelo celo na šesto mesto.

Z igro, ki so jo fantje prikazali to leto, smo lahko več kot zadovoljni. Saj so nasprotnika skoraj vedno nadigrali, vendar so po nesreči izgubili nekaj tekem v zadnjih minutah. Če jim bo uspelo popraviti še to napako, lahko z gotovostjo računamo, da se bodo naslednje leto povzpeli prav na vrh.

Darko Hribnik

PISMO IZ PERTHA

V soboto dne 31.10.1987, je priredil slovenski cerkveni Svet v prostorih slov. kluba svoj prvi ples, katerega se je udeležilo okrog 190 ljudi.

Družba, zelo pisana in razvedrilna, se je po dobri večerji (najlepša hvala kuharicam) razvila v veselo poskočnost. Ansambel 'Johnny Križman' je predstavil odličnen program nekaj za vsakega, to se pravi polke in valcerje, pomešane s tangom in foxtrotom in podobno, kar je zelo dobro odgovarjalo tistim, ki še nočejo priznati svoje starosti, občutijo pa, da se je polka hop hop, že preselila v njihova srca, katera pa že narekujejo več bum bum.

Med večerom je spregovoril tudi pokrovitelj slov. cerkvenega Sveta g. Silvo Bezgovšek. Med drugim je poudaril da so tukajšnji plesi za njih nujni in potrebni, ker z zasluženim denarjem lahko pripeljejo k nam slovenske duhovnike, ki nam poleg drugih stvari prinašajo tudi pravo slovensko besedo.

V upanju, da bo takšnih plesov še veliko, se je večer zategnil pozno v noč.

LOJZE KOSSI

LJUBLJANA!

Goodbye my home town true,
it was so good to meet you,
thank you for showing me the beauty I found,
my memory, my heart with you is bound.

The mountains, the green is passing me by,
the sadness of leaving sinks lower inside,
knowing I'll never see you again,
but the picture of you in me is plain.

As this train is moving me along my way,
I know you'll mean more to me now,
more than I can say,
no other place to me could mean the same,
as from you my parents, my heritage came.

Marica Furlan, 25 let (spesnila po povratku z počitnic iz Slovenije).

FIRSTS								RESERVES							
	P	W	D	L	F	A	PT		P	W	D	L	F	A	PT
HAWTHORN UTD	26	17	4	5	63	28	38	WAVERLEY WNDRS	26	20	4	2	84	21	44
WAVERLEY WDRS	26	16	5	5	72	36	37	EAST ALTONA	26	15	5	6	68	37	35
NORTHERN SUBS	26	16	4	6	49	29	36	NORTHERN SBRS	26	15	3	8	67	49	33
EAST ALTONA	25	14	4	7	61	37	32	HAWTHORN UTD	26	14	3	9	71	53	31
LATROBE UNI	26	12	6	8	62	53	30	LATROBE UNI	26	14	3	9	48	42	31
EPPING THISTLE	25	12	4	9	52	44	28	DIGGERS REST	26	11	8	7	58	59	30
COLLINGWOOD CY	26	11	5	10	52	48	27	MELBOURNE UNI	26	11	3	12	54	53	25
DIGGERS REST	26	11	4	11	39	40	26	COLLINGWOOD CY	26	10	5	11	60	69	25
PHILLIP INST	26	9	7	10	37	38	25	PHILLIP INST	25	10	4	11	52	38	24
BALWYN CITY	26	9	5	12	50	55	23	BALWYN CITY	25	9	4	12	40	48	22
MELBOURNE UNI	26	8	5	13	39	58	21	ENDEAVOUR HILLS	26	8	4	14	41	59	20
ENDEAVOUR HILLS	26	7	5	14	39	57	19	EPPING THISTLE	26	6	7	13	44	69	19
MACCABI	26	5	3	18	33	70	13	MACCABI	26	4	5	17	33	71	13
DIAMOND VALLEY	26	2	3	21	26	81	7	DIAMOND VALLEY	26	3	4	19	27	79	10

"SNEŽNIK"

JE PRAZNOVAL

"SNEŽNIK JE PRAZNOVAL"

Na soboto 24. oktobra je S.D. Snežnik iz Albury-Wodonga praznovalo 10-letnico svojega društvenega delovanja.

Povabilu so se odzvali zastopniki Slovenskih društev iz Viktorije, kakor tudi iz N.S.W. in Canberre. Zraven pa so tudi pripotovali nekateri člani in prijatelji iz vseh teh slovenskih društev.

Dano nam je bilo videti, kako malostvilno članstvo ima društvo Snežnik. Zato pa velja tem bolj poudariti njihovo delovnost in pripada jim tem toplejša zahvala, da je toliko povabljenih z njimi delilo lep dan, ki mora biti v ponos nam vsem rojakom.

OB 10-LETNICI SLOVENSKEGA DRUŠTVA SNEŽNIK

Kjer reka Murray mejo riše
sta zrastli mesti — srstra brat.
Slovenec tu korak ustavlil,
ko prvi kruh si šel iskat.

Ne cvele ti cvetlice dneva,
cvetela le ljubezen je:
za topli dom, družino srečno
in kje rojak bi srečal se.

Roke delovne, volja močna
a v prsih je slovenski duh:
na vašem polju žito zrelo
iz njega vsem je zlati kruh.

Pomlad deseto zdaj slavite,
odkar je vzkliklo seme vam;
naj ljubi Bog vas vse ohrani —
iz srca želje te vam dam.

Ivan Lapuh

Zgoraj:

Kakor Slovenci vsepovsod, se tudi rojaki v Perthu zbirajo v domačem okolju svojih klubskih prostorov. Ob rujni kapljici in dobrotah, ki jim jih nudijo slovenske kuharice, se hitro razveže beseda, pa tudi slovenska pesem zadoni.

Desno:

Za "Country and Western" dance, ki ga je priredil Maldinski odsek SDM, je bila dvorana večeru primerno okrašena. Med plesalci pa se tudi ni manjkalo naših starejših rojakov, ki so se prav tako dobro zabavali kot pa 'mlajši'. Pa naj še kdo reče, da so Slovencu samo polke in valčki všeč.

OBČNI ZBOR SLOVENSKEGA DRUŠTVA

SYDNEY

Redni občni zbor Slovenskega društva Sydney se je v društvenih prostorih vršil v nedeljo, 18. oktobra.

Razveseljivo je, da so na seznamu kandidatov imeli kar 13 imen in ne le 12, kot je zahtevano število članov v odboru. Člani so pri volitvah izbrali isti odbor, ki Slovensko društvo že tri leta uspešno vodi, s predsednikom g. Štefanom Šernekom na čelu. Člani pododbora pa so sledeči gospodje: ŠTEFAN TERSTENJAK, DRAGO ROBER, IGNAC KUSTEC, FRANC HORVAT in IGNAC GJURA.

Slovensko društvo Sydney ima za seboj zelo uspešno leto, če le pogledamo v finančno poročilo, ki nam pove, da je čisti dobiček vseh društvenih prireditelj znašal 45.944 dolarjev.

Odbor si je zadal nalogo v letu 1988 dograditi svoje nove klubske prostore, ter svečano proslaviti otvoritev kluba, kakor tudi 30. obletnico Društva.

Blagajnik — MAKS ROBAR
Tajnik — JOŽE HAMPTON
Za kulturo — LOJZE KMETIC
Ostali odborniki — ŠTEFAN ZDRAVEC,
ATILIO ŠAVLE, STANKO ROJ, JANEŽ
KLAVŽAR, JOŽE CAR, EMIL RIBIČ in
FRANC OBID.

Člani pododbora pa so sledeči gospodje: ŠTEFAN TERSTENJAK, DRAGO ROBER, IGNAC KUSTEC, FRANC HORVAT in IGNAC GJURA.

Slovensko društvo Sydney ima za seboj zelo uspešno leto, če le pogledamo v finančno poročilo, ki nam pove, da je čisti dobiček vseh društvenih prireditelj znašal 45.944 dolarjev.

Odbor si je zadal nalogo v letu 1988 dograditi svoje nove klubske prostore, ter svečano proslaviti otvoritev kluba, kakor tudi 30. obletnico Društva.

Novi dom Slovenskega Društva v Sydneyu, po zaslugi številnih prostovoljnih delavcev vztrajno raste ter bo verjetno slavnostno odprt v sredini leta 1988.

ZANIMIVOSTI IZ SYDNEYA

V soboto, 21. novembra 1987, je igralska družina iz Merrylandsa že v drugič uspešno odigrala Jurčičevo dramo DOMEN. Pri krstni uprizoritvi v oktobru smo imeli ravno v času predstave hudo neurje, tako smo upali, da nam tokrat vreme ne bo nagajalo in da bo obiskovalcev na predstavi lepše število. Žal smo se razočarali. Obisk je bil klaverno pičel. Izgleda, da Slovenci tisto, kar "pridelamo" sami doma, ne znamo ceniti, tudi če nam je ponujeno poceni. No, pa vendar tisti, ki so si igro ogledali, so zatrjevali, da so se igralci lepo vživeli v svoje vloge, da je bil scensko vsak prizor zelo lepo podan in sploh se mi zdi, da igralcem ne more nihče očitati, da v igro niso vložili res vseh svojih amaterskih zmogljivosti.

Po predstavi smo vse igralke bile obdarjene s šopki vrtnic. Moški del igralske družine pa je po predstavi "malo zalil" žejna grla, kajti dobro dene sprostitelj po vsej nervozi, ki smo jo skupaj doživljali tam zadaj, za odrom.

Člani igralske družine smo si zaslužili oddih. Sklenili smo, da čez praznike prekinemo z vajami, da pa skupno pridemo izlet v Katoomba. V soboto 19. decembra pa bomo imeli svoj 'Christmas party'. Ob tej priliki se bomo kakor tudi prijatelji medsebojno obdarovali. Saj se ne imenujemo zastoj igralska DRUŽINA. Med nami so se spletile iskrene prijateljske vezi, za katere upamo, da bodo v Novem letu ostale trdne, ter da se bomo z novim elanom lotili učenja nove igre, tokrat komedije.

V imenu članov igralske družine kličem vesel in blagoslovljen Božič ter sreče in zdravja v Novem letu vsem rojakom, posebno tistim, ki si prizadevajo, da bi slovenska beseda med nami živela.

V soboto se je v prostorih kluba Triglav v Sydneyu vršil 9. maturantski ples. Iz slovenščine je letos opravilo maturo 14 učencev, ki jih je tudi letos

za zrelostni izpit pripravila Mariza Ličan. Leo kulturni program, katerega geslo je bilo: "DA NAŠA BESEDA MED NAMI BI CVETELA", je v glavnem izvedla mladina. Nastopili pa so tudi kar štirje pevski zbori. Organizator te prireditve je bil slovenski šolski odbor. Prepričana sem, da so zadovoljni, da so vsaj vsakoletni maturantski plesi, kot ena pomembnih kulturnih manifestacij v Sydneyu, zelo lepo obiskani.

Iskrene čestitke vsem štirinajstim maturantom z željo, da bi se korajžno spoprijeli tudi s študijem na univerzah, ter da jim bo pozneje v življenju materin slovenski jezik vedno milo zvenel ter jim koristil.

Odbor Slovenskega društva Sydney je svojim članom poslal božično pismo, v katerem člani vabijo na Miklavževanje, na zabavo 19. decembra, na kateri bodo igrali "Fantje treh dežel" in na Silvestrovanje 31. decembra. Takrat bomo lahko ob zvokih Šernekovega ansambla "Alpski odmevi" zaplesali v Novo leto. Predsednik SDS, g. Štefan Šernek, nas v pismu tudi obvešča, da gradnja novega doma lepo napreduje (od marljivi delavcev na gradbišču sem izvedela, da so že začeli tudi z deli na baliniščih)! Otvoritev novega doma in praznovanje 30. obletnice SDS bo predvidoma v juliju leta 1988.

DANICA PETRIČ

POPRAVEK OZ. POJASNILO CANBERRČANOM

Vmajski številki 'Vestnika' je bilo objavljeno moje poročilo o gostovanju igralske družine iz Sydneya - v Canberri, s komedijo "POSLEDNJI MOŽ". V članku je bilo navedeno, da je bil obisk Canberčanov pičel, kar nas je začudilo, ker v Canberri že 22 let ni bilo gledališke predstave.

Tajnik slov.društva Triglav iz Can-

ZANIMIVOSTI IZ SYDNEYA

Včasih je kar škoda, da gre toliko lepih stvari mimo nas, ne da bi se zavedali, da so se da bi nas več uživalo v njih in ob njih. Kot npr. koncert mojstra Igorja Ozima pred kratkim v dvorani univerze v Kensingtonu. Od nekaj tisoč Slovencev, ki živijo v sydneyski metropoli, jih je na ta koncert prišlo samo šest. Ali npr. koncert drugega svetovno znanega slovenskega mojstra violine Mihe Pogačnika. Še prsti ene roke bi bili preveč, če bi hoteli naštetati prisotne rojake. Ali npr. predstava Jurčičevega Domna, ki nam jo je pripravila Igralska družina Merrylands. Zakaj niti dvesto gledalcev, zakaj prazni stoli, ko je bilo toliko truda vloženega v to izrazito slovensko ljudsko igro.

Zgornji uvod ni jemati prizadeto kot odvečno kritiko. Že dejstva govorijo zase. Je bolj samovpraševanje po stopnji posamične in skupne kulturne osveščenosti. Je bolj tiho in črnogledo samoodgovarjanje..

In ko tako naštevamo stvari, ki gredo mimo nas, pridemo do namena tega pisanja, to je predavanje z naslovom O slovenskem jeziku - Zgodovinski pregled in sodobnost. Tudi to je na žalost, šlo mimo mnogih, a kljub temu se je le zbrala skupina okrog sto ljudi.

Predavanje sta 31. oktobra organizirala SALUK in Akademsko društvo v dvorani Slovenskega verskega središča v Merrylandsu. Že sodelovanje dveh tako majhnih in po svoje specifičnih organizacij je zanimivo. Splošno znano je, da Akademsko društvo združuje slovenske visokošolske izobražence, SALUK pa pesnike in sploh ljudi, ki jim je ljuba pisana beseda. Člani obeh organizacij so raztreseni po celi Avstraliji. Skupen pristop pri organiziranju tega in drugih predavanj v bodoče je dokaz, da tudi ti dve organizaciji lahko po svoje aktivno doprinašata k bogatitvi in raznovrstnosti našega kulturnega življenja ter ohranjanja slovenstva v Sydneyu.

Tokrat je predaval prof. Leon Krek. Vsebine njegovega predavanja je zajemala dokaj velik časoven razpon, saj je posegel vse nazaj v pračas, vse do razvojne stopnje biološke vrste 'homo sapiens erectus' ali do 'pokončnega človeka', da bi tako prikazal začetek človeške govorice sploh. Od tu je

potem prof. Krek prešel na indoevropski prajezik in razvoj jezika od indoevropsčine do baltoslovansčine in hkrati nakazal na nekatere sorodnosti indoevropskih jezikov. Za tem je povedal kako se je pred približno petsto leti pred našim štetjem praslovansčina začela širiti na jug, o stanju praslovansčine in slovanskih jezikov osemsto let po našem štetju in kako nato med osmim stoletjem in prvim tisočletjem praslovansčina prehaja v poznejšo slovensčino in mlado slovenščino. Nekaj več smo zvedeli o tako imenovanih brižinskih in stiških ter drugih spomenikih in o slovenskem jeziku v mlajšem srednjem veku.

Zgodovina knjižnega jezika od Trubarja do Prešerna in potem knjižni jezik od Novic do Cankarja sta se že zdela nekoliko bližja, vendar je prav, da smo si osvežili zgodovinski/književni spomin, da smo ponovno sprejeli, kar smo že pozabili, ali da smo zvedeli kar nam še ni bilo znano. In ko tako slediš zgodovini in razvoju lastnega jezika in književnosti, se potihem čudiš in prevzema te ponos, kaj vse je moral tak mali narod pretrpeti, da se je ohranil s svojimi značilnostmi do danes. Vedenje o tem ti utrjuje narodno zavednost in zavest, daje upanje o nadaljnjem preživetju. Ko bi le! Ko bi le to prodrlo bolj in v več nas!

Prvi del predavanja je zaradi bogate vsebine bil že sam po sebi dolg. Tako bo daljšem odmoru ni ostalo dovolj časa za drugi del, ki naj bi zajemal točke: Slovenski jezik v Jugoslaviji med obema vojnama - 'Jugoslovenstvo', Povojna sprostitelj, Pogled na slovenščino skozi Slovenski pravopis. Te zanimive točke bi bilo vsekakor dobro obravnavati na enem od naslednjih predavanj.

Kakor koli že, prireditelju SALUK in Akademsko društvo in prof. Krek smatramo, da je predavanje zelo lepo uspelo in da bi takšna srečanja bilo potrebno večkrat organizirati.

Akademsko društvo in SALUK se zahvaljujeta prof. Kroku za njegov trud, p. Valerijanu za uporabo dvorane, gospe Mariji Senčar in njenim prijateljicam za pripravo osvežilnega napitka in prigrizka, vsem prisotnim za obisk. Nasvidenje na naslednjem predavanju!

JOŽE ŽOHAR

JURČIČEV DOMEN V MERRYLANDSU

Po skoraj devetih mesecih, rednih vaj ob torkih zvečer, so člani igralske družine iz Merrylandsa, v soboto, 24. oktobra 87, v cerkveni dvorani uprizorili Jurčičevo dramo DOMEN v petih dejanjih. Dramo je spretno režiral g. Ivan Koželj. Za lepo opremo odra, pa se moramo zahvaliti oderskemu mojstru g. Danetu Brkovec z njegovimi pomočniki, ki so v glavnem bili moški člani igralske družine; g. Hinko Nell, ter g. Jože Košorok.

Med igralci bi želela najbolj pohvaliti nosilca glavne vloge Damjana Fortuna, ki se je v vlogo DOMNA lepo vživel in se pridno naučil zahtevno besedilo. In naša vedno nasmejana 19-letna Jožica Modrijančič, ki je morala v vlogo Domnove neveste ANKE, kar naprej 'trenirati', kako se skozi smeh mora jokati, je tudi pokazala, da zmore vse kar vloga od nje zahteva. Gospod Dane Brkovec je v vlogi graščaka SOVE tudi bil odličan, kakor sta bili lepo podani tudi vlogi Domnove matere META, ter beračeva Urha.

Gospod Lojze Košorok, ki si je igro ogledal je v Novi dobi o predstavi med drugih zapisal sledeče; več kot hvale vredno je, da je vsak igralec interpretiral svojo vlogo z vso svojo zmogljivostjo. Ni bilo

nobenih zapetljajev, igra se je odvijala naravno in sproščeno. Igralci so nas v napečnosti popoljali od prvega dejanja, do samega tragičnega konca, v 5. dejanju, do vrhunca drame, res v zadovoljstvo vseh gledalcev.. Eh, sam Jurčič bi vas bil vesel, če bi mu bilo dano, d bi vas videl. Tudi naš poet Tone Kuntner bi vas bil vesel, če bi vas slišal, ki je mojster slovenske umetniške besede!

Mi pa, ki nam je bilo dano videti in slišati, bi vam igralcem radi rekli in izrekli srčno zahvalo za kulturni užitek, ki ste nam ga posredovali. Prav trajno hvaležnost pa zaslužite za ves vaš trud in požrtvovalnost. In vam igralcem želimo še veliko lepih nadaljnjih uspehov, predvsem pa večjih udeležb pri nadaljnjih predstavah..

In kar se udeležbe tiče naj vam povem, da je na dan predstave v Sydneyu bilo pravo neurje, zato na ponovitevno predstavo, 21. novembra v Merrylands vabimo vse tiste, ki zaradi slabega vremena, 24. oktobra niso prišli.

Člani igralske družine želimo vsem Slovincem, zdrav in srečen Božič in vsa društva, ki bi si želela ogledati dramo DOMEN, na svojem društvenem odru, naprošamo, da se nam oglasijo, da bomo pretehtali možnosti gostovanja pri vas. Kajti dramo smo se učili Slovenci - za SLOVENCE!

berre, ki me je po telefonu obvestil, da so Canberčani užaljeni, češ, da imajo svoje lokalne kulturne prireditve. Dragi moji Slovenci v Canberri, saj nisem nikjer v članku omenila, ali celo trdila, da jih nimate. Omenjeno pa je bilo golo dejstvo, DA ŽE MNOGO LET NI BILO IGRE IN DA JE BIL OBISK SLAB. Zakaj torej užaljenost?

Vemo, da trenutno pri vas marljivo vadite folklorne plesne in upamo, da nas s

svojimi plesni pridite razveseliti v Sydney. In da bomo o tem lahko poročali v Vestniku, kakor vam gre tudi vsa pohvala in čast za vaše lepe klubske prostore in za vso gostoljubnost, ki ste nam jo izkazali, kar je v članku že tudi bilo omenjeno. Torej upam, da ostanemo prijatelji!

Lepe pozdrave in vse dobro pri vašem nadaljnjem delu, vam želi;

DANICA PETRIČ

KULTURNI DAN PRI S.D.M.
11.OKT. 1987

Pozdravni nagovor predsednika S.D.M. g. Franka Prosenika, ob njem sta napovedovalki Greta Prosenik in Jana Lavrič.

Mladina S.D.M., ki je nastopila v prizoru iz življenja prvih naseljencev v Avstraliji.

Mladinski pevski zbor "Glasniki" iz verskega centra Kew.

Viki Zorzut deklamira Klopčičevo "Mary se predstavi"

Ivan Lapuh in njegova hčerka Lidija.

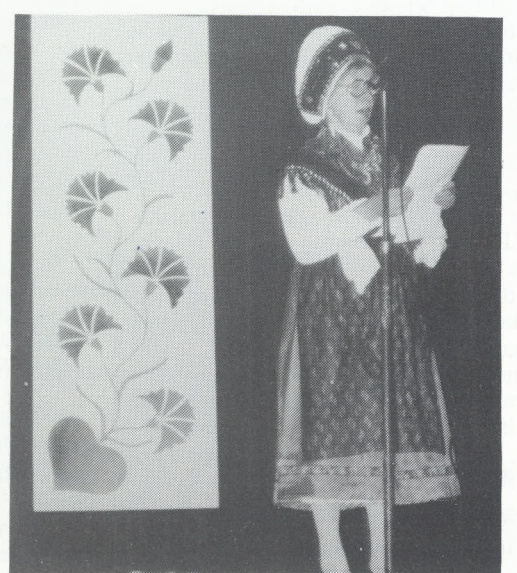
Frances Urbas in Melita Belec sta deklamirali pesmi S. Jenka.

Svojo pesnitev je recitiral p. Tone Gorjup.

Jana Brgoč s pesmijo domorodcev "My land".

Ga. Vika Gajšek je deklamirala lastne stihe "Izseljenska mati".

kaj, kje, kdo?

No sedaj nam bo pa iz radia 3EA govorila tudi stara mama. Sin Helene Van de Laak, Pierre in njegova soproga Jackie sta v nedeljo 6. decembra v bolnišnici Mercy Hospital dobila sinčka, kateremu bodo dali ime Thomas Patrick.

sodelavka Irena Birsa-Skofic. Tam bo zbirala podatke za svoje novo diplomsko delo. No po povratku pa bo zopet vztrajno sodelovala pri Vestniku.

Jadranov dopisnik za Vestnik, Darko Hribernik, bo z družino na Novo leto poletel v Kanado. Soproga Magda je namreč za 12 mesecev zamenjala učiteljsko službo s parom v Kanadi. Prijatelji so Darkotu, Magdi in sinčkoma Andreju in Jerneju priredili v soboto 12. decembra na zemljišču Jadrana veselo 'Surprise farewell party'.

Za novo leto bo odšla na 3-tedensko študijsko potovanje v Slovenijo naša

31. oktobra sta se v cerkvi v Kew poročila Sonja Miranda Mezgec iz Footscraya in Gregory Stephen Carey iz Pascoe Vale. Sonjo poznamo iz kluba Jadran, kjer večkrat pridno pomaga. Obema želimo obilo sreče v zakonu.

11. oktobra je prišel na obisk iz Bukovice pri Gorici Ivan Mezgec s soprogo Marijo k bratu Alojzu. Upamo, da se bosta med nami v Avstraliji dobro počutila.

NAŠ MARATONEC

Majhen nesporazum, ki je pred par leti nastal med Vestnikom in slovenskim maratoncem ing. Dušanom Mravljetom, je kar hitro bil pozabljen, ko sva si podala roke. Bilo je pri njegovih sorodnikih, Marjanu in Francki Potočnik v McLeodu, v sredo 11. novembra, nekaj dni predno je Dušan zopet tekmoval v enotedenskem teku v Colac-u.

Prijazen nasmeh, neprisiljena domačnost in odkritosrčnost so karakteristike Dušanove osebnosti, ki mu pomagajo povsod ustvarjati prijatelje. Le nezadostni informiranosti in utrujenosti po naporu teku je pripisati spodrsrljaje, ki so takrat, po Dušanovi zmagi v teku Sydney-Melbourne, napravili neprijeten vtis med nekaterimi našimi rojaki tukaj. No tokrat sva se ob kozarčku dobre pijače in sladkarija ter v veseli družbi lepo pomenila o njegovem športnem udejstvovanju. Eden največjih Dušanovih uspehov je bil tek Sydney - Melbourne, ko je pred dvema leti z lahkoto prekosil vse druge tekače. Od takrat pa si je nabral lepo število novih lavorik.

Po neuspelem letošnjem poskusu na isti progi, Sydney-Melbourne, ko je moral radi poškodbe odstopiti, je imel številne uspešne tekme med njimi tri maratone, potem tek Rim-London, za katerega pa je dejal, da prav za prav ni njegova disciplina in se ga je udeležil le radi treninga. Nadalje je tekel na prvem svetovnem prvenstvu na 100 km, kjer je dosegel osmo mesto. Udeležil se je tekom na 100 km za svetovni in evropski pokal v Firencah in Parizu, kjer je bil šesti.

"Potem sem bil na gorski tekmi, ki je dolga 50 km in se smatra najtežja v Italiji. Tu sem zasedel drugo mesto. Pred tedni pa sem bil na najdaljšem enodnevnem teku sveta, na Sardiniji, kjer sem tudi dosegel drugo mesto", nam je pravil Dušan in kar težko se bi bilo zapomniti imena vseh drugih manj pomembnejših tekem, ki se jih je udeležil.

"Ta tek v Sardiniji je brez vmesnega počitka, kaj šele spanja. Proga Atene - Sparta, ki je originalna maratonska proga meri 245 km. Ta na Sardiniji pa je 9 km daljša, torej treba je preteči 254 km. Naj tej tekmi sem dosegel lani rekorden čas, ki ga še vedno držim."

Hitro sem preračunal: 254 km to je daljava od Melbournea pa do Wangaratte pa še kakih 15km dalje. Le koliko od nas bi jo moglo prehoditi brez počitka, kaj šele preteči.

Vprašal sem Dušana kaj ga je pripeljalo v zahtevno disciplino maratonskih tekov.

"Ko sem bil mlad, tja do 18. ali 19. leta sem se največ bavil s smučanjem pa tudi s košarko, toda samo za razvedrilo. Ko sem stopil v vojaško službo, šele v svojem 24. letu, ker sem dotlej študiral, sem bil dodeljen v športno četo, ki je bila nastanjena v Bovcu. Od tam sem bil poslan na Pokljuko kjer smo trenirali v smučanju in pešačenju.

Na Pokljuki sem bil sedem mesecev in sem imel krasne pogoje za tek. Ko sem bil leta 1976 odpuščen iz vojaške službe sem doma nadaljeval s tekom, v glavnem za rekreacijo. No, leta 1978 sem se udeležil prve tekme na 100 km v inozemstvu in zmagal. Potem sem s tekmami uspešno nadaljeval in tako me je pot pripeljala v Avstralijo."

+ MARICA ŠTAVAR

Po dolgi in mučni bolezni je na 21. oktobra preminula, med rojaki na elthamskem griču zelo priljubljena, Marica Štavar. Pokojnica je bila rojena v družini Sušelj na 17. septembra 1935 v Košani. V Avstralijo je prišla z možem Vladimírjem v letu 1958. Že 8 let zatem je mož v prometni nesreči izgubil življenje ter jo zapustil z dvema hčerkama, Nadjo in Zorko, ki pa sta zdaj že obe poročeni. Pokojnica je dobila svoj poslednji domok na pokopališču v Keilorju.

Pokojna Marica Štavar

POKOJNICI V SLOVO

Ko si pred 52. leti se rodila v prijazni primorski vasici pri Pivki so ti že bile sojenice odločile, da se boš nekoč od doma poslovila. Tako je usoda kruta hotela, da si še kot mlado dekle zapustila domovino, kot mnogi od nas, v Melbournu si se naselila, se srečno poročila, pa dvoje hčerkic si rodila. A dolgo ti ni bila sreča mila, kmalu smrt moža je ugrabila. Tako sama z otročiči si ostala, vse življenje zanje darovala. Tih, mirno, skromno si živela, hrabro križe si prenašala. Hčerkice lepo vzgojila, jih študirala. Vedno vedra, prijazna, nasmejana, si rada v družbi pokramljala. V cerkvi in klubih si sodelovala, vsakemu rada pomagala. Pa kot slana, ki se čez noč prikrade, da najlepše cvetje pomori, tako si zvedela tragično novico, da tudi zate več pomoči ni. Kot svečka si gasnila, bolezen zahrbtna ti moč je pila. Pa vendar upala, da ti prizanese in prosila: smrt, odlašaj, še počakaj, da hčerke

šolo dokončajo in, da se na življensko pot podajo. In, da bi še vnučka dočakala. Zelja se ti je izpolnila, hčerka vnučka je povila. In še v novi domok si se preselila, toda kratko srečo uživala. Pa tako bi rada še živela, koliko upov, nade si imela. Sedaj šele od skrbi bi se oddahnila, z vnučkom bi se veselila, pa si draga Marica, nam usahnila. Kot svečka si se utrnila, tja kot že mnogo naših prijateljev si se preselila. Zdaj v Košani, rodni domovini, ti zvonček v slovo zvoni, mati, sestra, brat, za tabo se solzi. Tudi tu so žalujoči bratje, hčerki še ostali in mnogi prijatelji za tabo so jokali. Oko zdaj vsako se solzi, ker darge prijateljice več med nami ni. Edino upanje nas še tolaži, da si odšla v boljši svet, saj si trdno verovala, Mater Božjo imela za zgled. In čeprav te domača zemlja ne krije, tudi v avstralski telo naj se spočije.

Viktorija Gajšek

Ko sem ga vprašal kaj je njegova glavna motivacija pri teku, slava zmage ali denarne nagrade, mi je odgovoril, da ni častihlepen, pa tudi, da nima ambicij služiti si denar s športom, ampak, da mu največ pomeni doživetje.

"Letos sem bil že najmanj na desetih tekmah in to mi je zabava pri kateri uživam; kajti nisem robot športa, da bi moral športno živeti pod strogo disciplino. Sem kot normalni ljudje, rad dobro pojem in popijem, se znam pozabavati, vmes pa še tekam. Nimam nobenih obveznosti. Če dobim sponzorje izpolnim obveze do njih. Pri vsem tem pa sem zadovoljen, da imam dobro službo in, da me v podjetju dobro razumejo in mi vedno pomagajo s primernim dopustom, kadar ga rabim."

Še sem mu postavil vprašanje koliko časa se še misli udeleževati v maratonskem tekanju, pa mi je kar hitro odgovoril s primerom:

"Maraton je šport, v katerem si lahko aktiven do svojih starih dni, če si znaš

pravilno urediti življenje. Kar pogledite na vašega Cliffa."

Pri tem je seveda mislil na človeka, ki si je v svojem 61. letu na tekmi Sydney - Melbourne napravil ime, ki ga pozna cela športna Avstralija: Cliff Young.

No brez dvoma je tudi ime Dušana Mravljeta poznano med avstralskimi športniki, saj si je na letošnji sedemdnevni tekmi v Colac-u spet pridobil drugo mesto, kljub temu, da je to zanj psihološko najbolj zahtevna tekma - tako mi je povedal - ker mora tekati sedem dni v krogu kakih 400 m. Zmagovalec pa je potem tisti, ki je v teh sedmih dnevih pretekel največje število kilometrov.

Če bo Dušanu uspelo dobiti sponzorje za letošnje tekmo Sydney - Melbourne (Potrebno mu je najmanj deset tisoč dolarjev) ga bomo pričetkom naslednjega leta zopet videli med nami v Melbournu.

Marijan Peršič

AUSTRIAN STATE TREATY — A COVENANT TO REMEMBER

(Nadaljevanje s prejšnje številke Vestnika. Razprava, ki jo je napisal ing. Vlado Bevc in objavil The South Slav Journal v Londonu.)

The relentless campaign to divest the Slovenian national minority group in Carinthia of its national character has taken its toll. In 1979, for example, the United States Department of State was reporting that there were 70.000 Slovenians in Austria "whose rights are protected by law and respected in practice", but two years later, in 1981, it put this number at less than 20.000. That figure came from an Austrian Member of Parliament in response to an inquiry from the political counsellor at the American Embassy in Vienna. The number is an Austrian official's estimate based on 1976 special census, the objective of which was to prove that the Slovenian minority in Austria was virtually nonexistent so that it was no longer necessary to fulfill the State Treaty. The census, boycotted by the Slovenians, turned to be a failure. Austria explains the drastic decrease in the number of Slovenians by alluding to assimilation which is supposedly also occurring elsewhere in the world. The conclusion that Austria certainly is not providing a climate where minorities could thrive is inescapable. One cannot but wonder why the disappearance of the Slovenians in Austria does not attract the attention of the champions of human rights in the West. Imagine only the outcry if, for example, some 50.000 dissidents in the Soviet Union or a like number of blacks in South Africa suddenly could not be accounted for!

A proposal presently advanced by the Carinthian 'Heimattienst', an organisation of Greater German extremists favoured by the Carinthian government, would direct all Slovenian students to a limited number of special schools, setting them apart from other children and making the journey to school unduly long and inconvenient for most. Protests against this kind of "apartheid" arrangement have been countered by harassing suits against Slovenian leaders. Such is the reality in "democratic" Austria.

Protests conveyed to the Government of the United States as one of the principal signatories of the Treaty, whose former president Carter declared human rights to be a cornerstone of its foreign policy, have fallen on deaf ears. Documentation supporting such protests has regularly been disappearing from the files of the Department of State. The Chairman of the Congressional Commission on Security and Co-operation in Europe, Dante Fascell, like the former Secretary of State William Rogers, holds that the United States has no obligation in seeing that the Treaty is fulfilled and bringing the matter before a commission of the representatives of the Four Powers, as the Treaty provides. These diplomats feel that the Slovenians in Austria should somehow look for protection to Yugoslavia because of their ethnic affinity to its nationalities. They are evading the issue. Yugoslavia has its own economic interests to pursue to which it gives higher priority, and whatever diplomatic measures it might at one time have taken were aptly characterized by American diplomats as mere exercises for the record. As early as 1978 Tito declared that good relations of his regime with neighbouring countries took precedence over any consideration of the ethnic minority problems. Tito always was an internationalist who expected that the eventual takeover of the West by the Communists would automatically take care of all nationality questions for which the Communists claim to have a solution. In the case of Carinthia his approach was to first stir the matters up somewhat, and then offer to quiet things down, in exchange for economic favours such as loans and improvements in the treatment of the

200.000 plus Yugoslav guest workers in Austria, as well as a strengthening of the Yugoslav control over those workers. To see that the Austro-Yugoslav "entente cordiale" is not marred by the Slovenian question, Yugoslav Secretary of Foreign Affairs, Josip Vrhovec, advised the Slovenian leaders to seek a solution to their problems through a dialogue with Austrian authorities. Vrhovec's statesmanlike advice delighted the Austrians as well as the Americans who were happy to see two potential allies removing a bone of contention from their foreign policy agenda but could not refrain from making cynical comments concerning the Yugoslav support of Carinthian Slovenians.

In the thirty years of the Austrian State Treaty was signed neither the United States nor any of the other signatories of the Treaty ever publicly stated that they expect Austria to observe the treaty provisions concerning the Slovenians. The Department of State says that it uses the quiet diplomacy of private channels to convey its views and even remonstrances on this subject of Austria. What these views are can only be inferred from the fact that Austria would not dare to revise the Treaty unilaterally in the absence of assurances that such revisions would be countenanced by the United States. Officially, the Department of State says, that Austria with its limited resources fulfilled its treaty obligations as best as it could and that, in any case, the United States has no obligation to take an interest in this matter. The Austrian ambassador to the United States informs American congressmen that the existence of the Slovenian minority is in no way endangered because, insignificant as it is, it has always known how to make itself heard. Moreover, to mollify any residual concerns over its conduct, Austria, a country of limited means which cannot afford the funding of Slovenian schools and kindergartens, endowed two professorial chairs at two prominent American universities as its gift for the American bicentennial. The Deputy Secretary of State, Warren Christopher, who was to deliver one of America's gentle remonstrances to the Austrian ambassador, coincidentally happened to be the trustee of Stanford University, which was a beneficiary of Austrian largesse.

To be sure, the United States may need Austria in an East-West confrontation as an ally, at which time the thin veneer of its neutrality would be shed and Austria would, as so often before, march along with Germany against America's enemies. In this context, Austrian friendly relations with Yugoslavia would be helpful because the latter could conveniently store American cruise missiles in the tunnels bored under the Karavanke mountains straddling Austria's southern border so that they could be made readily available to Austria, which is at present prohibited from having such weapons. It is possible that such expectations and plans tend to cause the United States to overlook the indications of Austria's enduring adherence to Greater German nationalism or re nascent Nazism, at present manifested in a disproportionately large number of incidents in its public life revealing Nazi sympathies which, translated into action, are resulting in the ethnocide of the Slovenian minority. There simply are no vocal or otherwise influential groups in the United States pushing for an effective intervention in Austria on the human rights issue on a scale that is encountered, for instance, in the case of South African situation. Although a few eyebrows have been raised during the last presidential election in Austria because of the sensation created by the embarrassing background of its president, the deeply rooted Greater German nationalism revealed in the campaign has still not been linked to the

APARTHEID NA KOROŠKEM ?

Protestno zborovanje pred avstrijskim konzulatom v Ljubljani

Že nekaj let poskušajo nemške stranke na Koroškem prepričati deželno vladu, da bi na področju, kjer žive Slovenci ukinila dvojezični pouk in razdelila šole na slovenski in nemški. S tem, pravijo Slovenci, bi se pospešil proces za postopno osamitev manjšine, izgubljanje njene narodne identitete in končno njeno asimilacijo.

Na 18. novembra, tik pred napovedanim obiskom tajnika za zunanje zadeve SFRJ Raifa Dizdareviča v Avstriji, so se predsedniki zveznih in koroških vodstev socialistične, ljudske in svobodnjaške stranke dogovorili da bodo uvedli nov "koroški pedagoški model", ki ni nič drugega kot ločitev slovenskih otrok od nemških in tako njihovo segregiranje v nekakšen geto.

Ta sporazum je povzročil val protestov na Koroškem in v republiki Sloveniji. Med prvimi je protestiral poslanec v dunajskem parlamentu Koroški Slovenec Karel Smolle. Organiziral je tiskovno konferenco, na kateri se je pritožil, da je bila njegova stranka "zelenih" izključena iz pogovora o dvojezičnem šolstvu proti kateremu so vse organizacije Slovencev na Koroškem.

V Ljubljani so odgovorili na to novo provokacijo koroških Nemcev z velikim protestnim shodom, v petek 20. novembra pred avstrijskim konzulatom. Tega protesta se je udeležilo preko 1000 ljudi. Najprej so zapeli Prešernovo Zdravljico, nato pa je predsednik Zveze socialistične mladine Slovenije prebral sporočilo, namenjeno predvsem domačim predstavnikom. Zahteval je, da vsi jugoslovanski organi, pristojni za stike z Avstrijo, ustrezno reagirajo: "Pričakujemo, da ti ukrepi ne bodo le medlo ugovarjanje, ki je že večkrat vodilo v odstopanje in pripomoglo k izgubi pravic Koroških Slovencev." Obsodil je tudi nameravani obisk jug. tajnika za zunanje zadeve v Gradcu in dejal, da bi bila na mestu odpoved tega obiska.

inexorable disappearance of the Slovenians. The Department of State certainly is not going to take the initiative on behalf of a small European nationality group in the absence of substantial pressure by political action groups. The Slovenians in Austria, as well as those of their supporters in Yugoslavia who still dare to raise their voices, have not been effective in bringing their cause before world opinion and international forums.

The question before us is whether the signatories of the Austrian State Treaty are willing to look the other way, as Austria, casting away its Treaty obligations annihilates a small nationality group, the last Slav group that has had the misfortune to live under Austrian rule, or instead are willing to cleanse the country from Nazi thought

Dizdarevič pa je vseeno na 20. novembra imel razgovore z avstrijskim podkanclerjem Alois-om Mock-om v Gradcu, kjer sta obravnavala tudi problem slovenske manjšine, za katerega sta imela različna mnenja. Pred hotelom, kjer sta se razgovarjala pa je več sto Slovencev izražalo svoje ogorčenje zaradi predloženih šolskih sprememb.

Poleg pisemenih protestov avstrijskim oblastem, ki so bili poslani iz republike Slovenije od mnogih državnih forumov in organizacij, so se vršile tudi demonstracije v Celovcu. V mladinskem domu Slovenskega šolskega društva so slovenske organizacije na Koroškem imele veliko protestno zborovanje, na katerem so sklenili, da bodo 19. decembra priridili protestno demonstracijo na Dunaju. Odobrili so tudi resolucijo, naslovljeno na mednarodno javnost, katero so s svojimi podpisi podprle tudi nekatere avstrijske in zahodno-nemške osebnosti.

V četrtek 26. novembra pa je kakih 100 slovensko in nemško govorečih Korošcev zasedlo poslopje koroške deželne vlade. Z verigo so zaprli glavni vhod in zasedli pisarniške prostore. Izobesili so avstrijsko zastavo z žalnim trakom ter transparent z napisom: "Proti ločevanju otrok na južno-koroških šolah". Poslopje so imeli zasedeno cel dan, do 10h zvečer ko je vanj vdrla policija in odstranila protestnike.

Celo to zadevo so v triurni debati obravnavali na avstrijski TV. Znanstvenik s celovške univerze dr. Peter Gstettner je ob tej priliki s številkami predložil gledalcem kako se na Koroškem krči število onih, ki se pri štetjih še označujejo za Slovence. Med leti 1945 in 1951 (ko je še veljala obvezna dvojezičnost) je bilo Slovencev še 42.000, leta 1961 samo še 25.000, leta 1970 le še 20.000, leta 1980 15.000, zdaj pa samo še okrog 8.000. Dejal je, da se iz teh števil jasno razbere, da na delu ni naravna asimilacija temveč germanofilski pritisk.

and action. The possibility of declaring the Austrian State Treaty and Austria's independence null and void because of Austria's blatant disregard of its provisions on denazification and human rights should not be altogether ruled out. Friends of the Slovenians and people everywhere who are concerned about the resurgence of Nazism in Europe should organize an international committee that would look into the situation in Austria as well as into the status of Carinthian Slovenians and report its findings to world opinion. The goal of such a committee should be re-establishment of an Allied High Commission for Austria, acting under the auspices of the United Nations, which would take over those areas of Austrian sovereignty in which Austria refuses to comply with the State Treaty.

DRAGI PRIJATELJI

Pred koncem leta smo. Gotovo se bomo vprašali kaj nam je prineslo to leto, koliko radosti, koliko žalosti. Nekdo meri leto v dolarjih – mogoče je bilo bolj uspešno zarj. Drugi je izgubil svojega življenjskega tovariša. Za njega je bilo leto polno bolečin.

Pred letom dni je bilo veliko govorenja med nami kakšno bo naslednje leto. Kam bomo šli za božič, kam bomo šli na dopust, pač življenjski načrti. Mnogim se bodo želje uresničile, za nekatero pa je prepozno, odšli so za vedno.

Ko smo se lani prijatelji zbrali na božično kosilo je prijatelj dejal:

“Drugo leto se zberemo pri meni”.

Zbrali smo se veliko prej, toda žal na pokopališču. Letos bo praznoval praznike tam. To so zakoni, ki so pisani za vse enako! Eni preje drugi pozneje! Sreča je, da nihče ne ve kdaj.

Pri razmišljanju o vsem tem pa se velikokrat vprašam ali imamo še čas za prijateljstvo ali so nam dolarji že odnesli pamet.

Ob zatonu tega leta pa želim vsem prijateljem srečno in uspehov polno novo leto 1988.

Prijateljem, katerih ni več med nami pa poklanjam tele stihe:

POSLEDNJE MISLI

Daleč čez morje mi misli bežijo, Slovenija rodna k tebi nazaj. V prsih me bolečine tiščijo, Bog ve, če vrnem se kdaj k tebi nazaj?

Kot jutranja zarja, Si mi v spominu, V tebi imel mladosti sem raj. Tam me je mati skrivnostno učila Sinko, Slovenija, to je naš raj.

Na hribčku zelenem je cerkva Majhna, v njej mi je dala Mati ime. Zdaj že ob njej Mirno počiva, za mene ne bije Več, toplo srce.

Slovenija v tebi mi bratje živijo, V prsih jim bije Slovensko srce. Zato mi misli k tebi bežijo Zvest za vedno in pa kjerkoli Tebi bom le.

Za vse melodije tega sveta, Ne dal bi tvojo, Večerni moj zvon. A kaj ko ne slišim jo v tujino. Brez nje odšel v večni bom dom.

Jože Judnič

GLASBENI SLOVARČEK

Ker je v Slov. klubu v Perthu precej oblačno ampak mirno vreme, bom zato danes objavil 'glasbeni slovarček,' katerega je sestavil J.J.Gallus.

ARMSTRONG – znani jazz trobentač, ki je med Slovenci tako priljubljen, da mu namesto Louis rečemo kar Lojze. Naši trobentači niso tako priljubljeni, zlasti tisti ne, ki niso glasbeniki, pa kljub temu kar naprej trobentajo na dolgo in široko.

BACH – eden največjih skladateljev vseh časov. Bil je izredno plodovit, med drugim je bil tudi dvakrat oženjen in je imel dvanajst otrok. O njem je Beethoven (ki tudi spada pod B, čeprav je bil skladatelj ena A) rekel: On ni potok, on je morje! (Bach pomeni v nemščini potok).

CITRE – brenkalo s 30 do 45 strunami in velja za izviren narodni instrument. Največji in skoraj edini mojster na tem glasbilu pri nas je Miha Dolžan, ki tudi sklada in nam je dolžan še predej lepih melodij.

ČELO – eden izmed instrumentov, ki se igra med nogami. Igralec čela ni načelnik, ampak čelist!

DUDE – eno najstarejših glasbil človeške zgodovine, sestavljene iz usnjenega meha in več piščali. Velja za tipično škotski instrument, čeprav je njegova pradomovina Makedonija. Tam se imenuje gajde. Dejstvo, da so si dude Škoti rezervirali za svojo iznajdbo, pa govori o varčnosti Škotov tudi na izumiteljskem področju.

ERO Z ONEGA SVETA – opera Jakoba Gotovca, ki je bila prvič izvedena 1935 leta v Zagrebu in ima še danes veliko poslušalcev. Še več bi jih imela, če bi naslov spremenili v 'Erotika z onega sveta'.

FESTIVAL – je opisan v resnih leksikonih tako, da j e festival večja prireditev s kulturno-umetniškimi sporedom. Pri nas je festivalov vsaj toliko, kot je popevkarjev, in so navadno res večje prireditve, drugi del definicije pa je vprašljiv. Festivali imajo najrajši festivalski novinarji, dokler se tekanja s festivala na festival naveličajo.

GALLUS – v svetu najbrž najbolj znani slovenski skladatelj vseh časov, ki se je pisal Petelin in je živel v 16. stoletju. Še dandane živijo na Slovenskem njegovi potomci, ki se ne ukvarjajo toliko z glasbo kot z drugimi veselimi stvarmi. Gallus je pisal izključno zborovske skladbe, vendar ne tiste za zbor delovnih ljudi. Ker je žive precej pred tem časom, naj mu bo ob tej priliki oproščeno.

HARMONIKA – glasbilo, ki ga je šele leta 1822 izumil Berlinčan Za Slovence je življenjsko važen brez katerega ni (poleg srčolova in pretepa) nobene prave veselice.

JODLANJE – značilno petje brez besed, z nihanjem grlnega glasu. Najboljši jodlarji so na Tirolskem, tudi pri nas se že najde kakšen, medtem ko jih na otočju Fidži sploh ne poznajo.

KITARA – glasbilo, ki dandanes, tako kot človek, ne more brez elektrike. Trditev, da so podoknice s kitaro izumrle, zaradi modernega načina življenja, je resnična. Glavni vzrok so pregeste redukcije.

MAZURKA – poljski ljudski ples, ki ga je v resno glasbo uvedel Chopin. Nekoč je veljal za poskočnega, zdaj pa je menda uspavanka, kar potrjuje film "Mazurka v postelji." S podobno vsebino je tudi film "Zadnji tango v Parizu", tako da mirne duše lahko pričakujemo tudi izvorni slovenski film z naslovom "Prva polka v Dupleku".

NORMA – naslov opere Vincenza Bellinija, ki je pgesto na sporedu vseh znanih oper. Pa ne samo oper, pri nas smo norme uvedli celo v tovarne.

ORKESTER – skupina glasbenikov, v kateri je bolj malo samoupravljanja, saj morajo vsi igrati tako, kot maha dirigent. Če je ta izvedba slaba, je seveda kriv orkester. Skratka: skupinska odgovornost. Se vam ne zdi, da to na nekaj spominja?

PAVZA – mesto v skladbi, kjer morajo biti vsi tiho. Pri nekaterih glasbenikih so ravno pavze najuspešnejšidel muziciranja, hkrati pa pravi balzam za poslušalceva ušesa.

TOLKALA – skupina instrumentov, kamor spadajo, boben, pavke, činele... Med tolkala spada tudi kuhinjski valjar, ki ima dve bistveni funkciji: kot sredstvo za valjanje testa in kot eden glavnih rekvizitov za risane vice.

UVERTURA – uvodna glasba v operi. Orkester jo izvaja pred spuščeno zaveso, še preden začne občinstvo mučiti tenorji, basi, soprani in alti. Pri nas so bolj kot uverture znane kuverture.

VIRTUOZ – posebno bleščeč in tehnično dovršen glasbenik. Lep primer je vražji goslač Paganini, za katerim Italijani še danes vzdihujejo: "Pa ga ni, ni več!"

ZVOK – glas, ton. Pri poslušanju skladb starih mojstrov je zvok pravi balzam za ušesa, pri skladbah modernistov glasbe pa je večina zvoka najbrž posnetega v kakšni tovarni, kjer nekaj razbijajo. Je to v stilu gesla "kulturo delavcem"?

ZVIŽGANJE – najbolj razširjeno muziciranje, ki ga obvladajo najširše množice. Mojstri zvižganja pa so nogometni sodniki, policaji in večina moških, če gredo mimo dobre noge!

D&D PRINTING

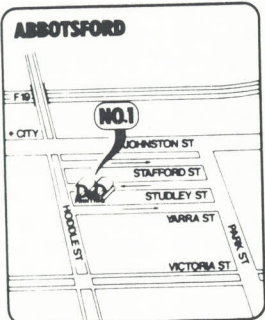
Pty. Limited

● Quality Offset and Letterpress Printers

● Creative Designers

● Gold Stamping

● Raised Printing

1 STUDLEY STREET,
ABBOTSFORD, MEL., VIC. 3067
PHONE: 419 1733

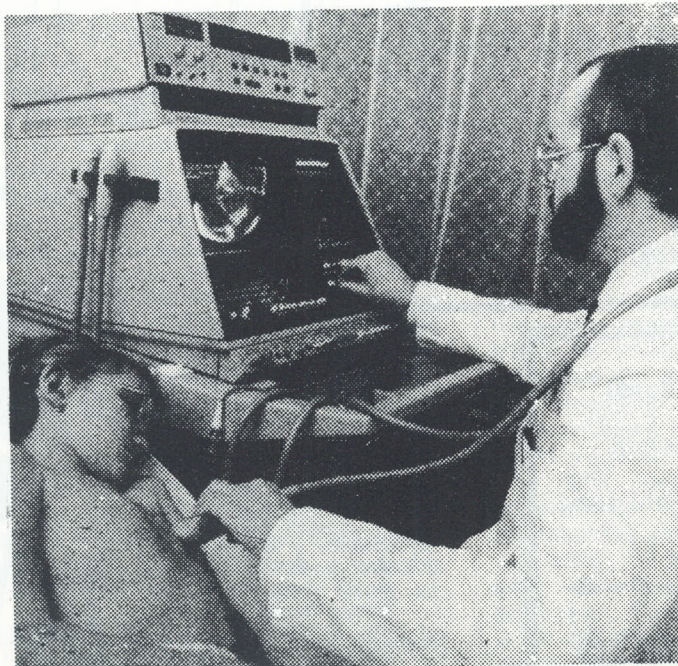
ZA VSE TISKARSKÉ USLUGE
SE PRIPOROČATA
DRAGO - DANICA ZOREC

ZBIRKA "HELP" USPEŠNO ZAKLJUČENA

Ga. Eleonora White, organizatorica nabiralne akcije "HELP", za nakup ultrazvočnega aparata za srčno diagnostiko, namenjenega Otroški kliniki v Ljubljani, nam je sporočila, da se bo ta zbirka verjetno zaključila pričetkom leta 1988. Prof. dr. Jože Jeras ji je sporočil že pred meseci, da bodo za nabavo aparata pričeli zbirati tudi denar med podjetji in posamezniki v Sloveniji. Toda rabili bodo še dodatne dele, za katere bodo uporabili denar, ki bo nabran v Avstraliji.

Kdaj bo nabrana vsota, ki sedaj znaša nekako 12.000 dolarjev odposlana na račun klinike bo odločil odbor HELP-a v januarju. Nedavni koncert pri Triglavu v Sydneyu je prinesel zbirki 1.982 dolarja. Povečala pa sta jo tudi dar Svetka Pavloviča direktorja Renata's Travel agency (100 dol.) in dar g. Lojzeta Kossija iz Perthu (50 dol.).

(Na desni objavljamo članek in fotografijo iz ljubljanskega Dnevnika 26.nov.)

Aparat za neboleče srčne preiskave otrok

(elm) LJUBLJANA, 26. – Težav v našem zdravstvu ne manjka, še zlasti ko gre za nabavo novih sodobnih medicinskih naprav. Kljub temu pa se da s solidarnostjo marsikaj rešiti. Tako so včeraj na Univerzitetni pediatrični kliniki v Ljubljani predstavili najsoodobnejši ultrazvočni aparat za srčno diagnostiko, imenovan tudi eho kardiološko diagnostični aparat. Kupili so ga s pomočjo lastnih sredstev in s pomočjo prispevkov številnih slovenskih delovnih organizacij in posameznikov. Margareta Kokalj, pomočnica direktorja pediatrične klinike, nam je povedala, da je aparat stal 165.000 ameriških dolarjev. Pri tem je klinika za nakup tega aparata namenila celotna letošnja sredstva, s katerimi razpolaga za te namene, v višini 116.000.000 dinarjev in se tako odrekla nakupu druge opreme. Okoli 220 delovnih organizacij in obrtnih združenj ter 66 posameznikov pa je prispevalo 57.000.000 dinarjev, vendar akcija zbiranja denarja še ni končana. Odziv je bil že sedaj večji od pričakovanega.

Aparatura je pomembna pridobitev za zgodnje kirurško zdravljenje napak na srcu in ožilju pri najmlajših bolnikih, ker jih pri tem ni treba zbadati, ultrazvočni valovi pa tudi ne škodujejo njihovemu zdravju. To je edina tovrstna naprava v Sloveniji, ki je namenjena kardiološkimi pediatričnim bolnikom iz vse republike, z njo si je klinika zagotovila tudi nemoten strokovni razvoj te dejavnosti. (Foto: Lado Čuk)

SOCCER AT "JADRAN"

— A Player's Perspective.....

I have been a midfielder player with Diggers Rest Soccer Club (Jadran) for two years. In my first year with the club we won the Amateur League Division Two Premiership. This year we finished eighth in a league with some fourteen sides.

It was a long and competitive season. The higher up the division you go, the stronger the competition. One can appreciate, then, that in Division One the stronger the competition the more competitive the game. In many of the games we should have won, bad luck, receiving sneaky goals and team injuries let us down. Not only did we put up with this bad omen but through the year certain players were unable to play due to suspensions and injuries.

The senior side this year saw quite a few changes. In terms of the team line-up for Sunday, three players, a striker, a midfielder and a backman left the side at the end of last year. Initially, this left the side a little undermanned. As the first few weeks into pre-season training began, new 'younger' players joined. There were many new players registered. In fact, some thirty new players were registered this year.

The side each week was put together by team manager Milan 'Lurch' Knežević and coach George 'Georgie' Krambousanos. Together they had the responsibility of picking the side for Sunday. Those players that performed well at training and those that were loyal to the club were given selection.

Occasionally disagreement and indecision between team manager/coach and committee on player arose. Some disagreements were handled incorrectly. The remainder were resolved. It is my belief that player selection should be the total responsibility of the team manager and coach. They are credited as being the only two individuals who really know their players. That's their role, isn't it?

The season this year shouldn't pass without mention of the committee and spectators as a support group. Sunday after Sunday parents, wives and girlfriends of players came to the games to cheer us on. Our own team president Mr. T. Poklar, provided much support and indeed entertainment. On two of our away-games he played the 'squeeze box' on the bus. As a player and I guess I speak on behalf of ALL the players, I would like to say thanks to the committee for providing us lunch consistently all year. One can only hope that the same generosity is with us next year.

Finally, one last aspect about soccer at Jadran is it's involvement with you. As a team we need stronger support. Unrestricted support. Support not only from regulars but from all Slovenians. We are not a big population in this country. It is the youth that will determine the future of Slovenians in Australia. Hopefully next year their will be a fixture in Vestnik that will inform you of the teams home-and-away games. See you there.

Michael Lesnak

FROM S.D.M. YOUTH

On Saturday the 14th November a Country and Western dance was held at our S.D.M. Club. This type of dance was in great need to prove that different dances and functions are a good thing for all.

Many thanks must go to many people, but special thanks must go to the following, as they donated special gifts for our raffle:

Mr. J. McIver, Mrs. M. Cvetko, Mrs. D. Kozole, Mrs. H. Van de Laak.

These people donated fantastic prizes and once again I thank them. My personal thanks must go to John Cvetko who helped us all night and if not for him the displays would not have been so good. While on the subject of displays, Mr. Viktor Lampe should be thanked for the great art work he did behind the band, which I'm sure a lot of people did notice. Special thanks must also go to the people that helped that night:

Mr. and Mrs. J. Hartman, Mr. and Mrs. G. Oder, Mr. and Mrs. P. Conlon, Mr. and Mrs. K. Hervatin, Mr. C. Campelj, Mr. F. Prosenik, Miss J. Campelj, Miss S. Debelak, Mrs. V. Hartman and all S.D.M. Youth Committee. Thanks also to the Hunters.

The night proved to be a great success as everyone who attended, danced the night away with the tunes of Bitter Country.

Finally thanks must go to the S.D.M. Committee for the much needed support

and encouragement they have given so far, as without their support and trust there would be NO Youth Club.

On behalf of the Youth Club and myself I thank you very much.

UPCOMING EVENTS

On Boxing Day 26th December, the youth committee has challenged all the hippies (us) to a volley ball match, which has been accepted. Also, on that day we will have special events for all children in different age groups. Prizes will be won by the best, so all youth please come; as a good time will be had by all.

YOUTH COMMITTEE

Two new youth members were introduced into the youth club which I am very proud to introduce to you. They are Miss J. Campelj and Miss S. Debelak. The jobs of both these girls are important for the youth; as to try to rebuild the Youth Club is not an easy task.

Julie is Vice-president to David Krnel, she and Sharyn will be writing for the Vestnik.

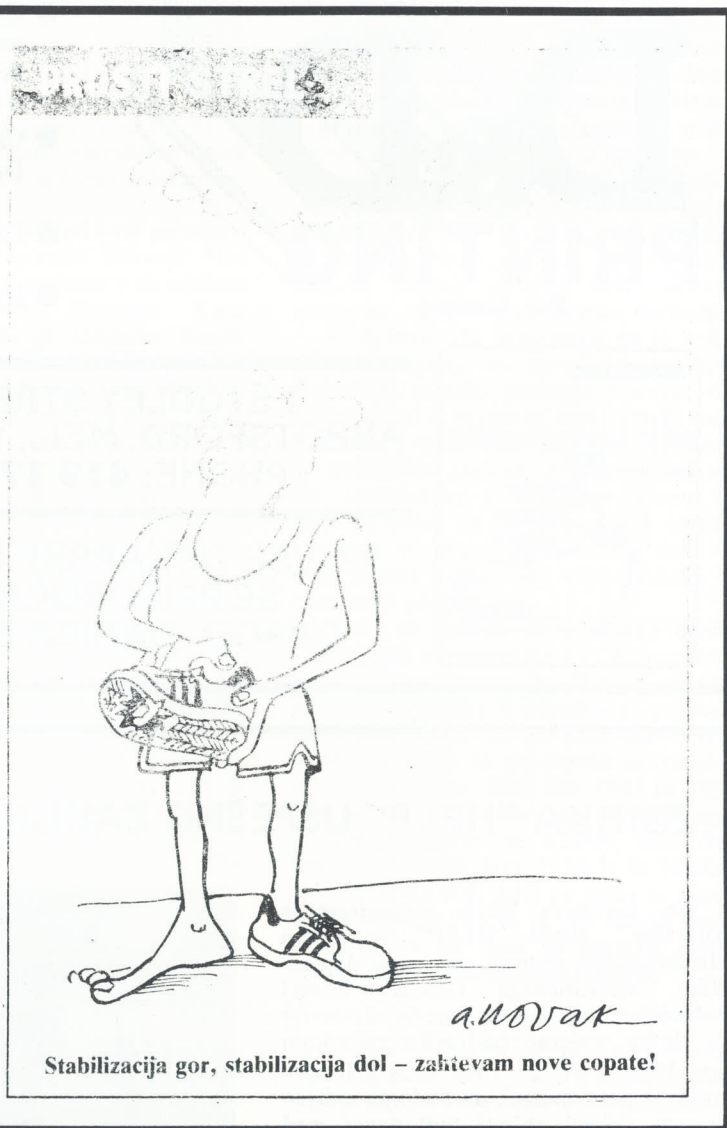
The Youth Committee and myself wish everyone Merry Christmas and a Happy New Year and please drive carefully.

MAX HARTMAN

Di scena gli sloveni al bocciodromo del Veneto S.C.

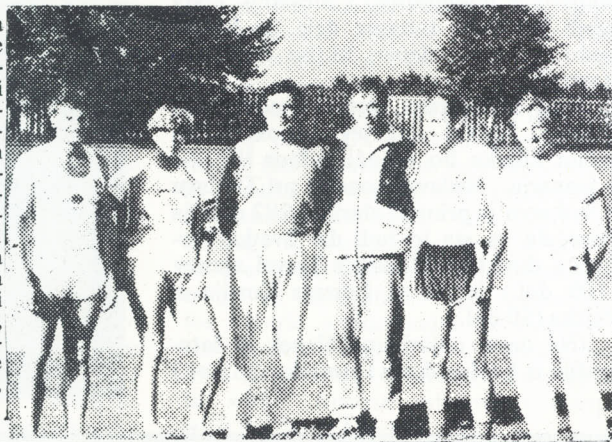

Pod gornjim naslovom je v Melbournu na italijanskem jeziku izhajajoči časopis 'Il Globo' na 30. novembra objavil gornjo fotografijo balinarskih moštev S.D.M. in Veneto S.C., katera so se na konec tedna 28/29 novembra pomerila v balinanju in tokrat tudi v zbijanju krogle. Menda je bilo to prvič v zadnjih letih odkar se vrše ta medsebojna tekmovanja, da so Slovenci zasedli prvo mesto. Tekme so bile na igrišču S.C.Veneto in sicer za pokal trdke Rudy's Garden Supply and Nursery, katere lastnik je g. Rudi Iskra. Ekipo, ki je zasedla 1.mesto so sestavljali: Branko Žele, Jože Urbančič, Renato Smerdel in Miro Kastelic. Drugo mesto je pripadlo Venetu: B. Vittadello, O. Perosin, P. Volpe in E. Pozzer, na tretje so prišli Slovenci (Mohar, Može, Novak in Fistrič), na četrto zopet Benečani (Gusatto, Angeloni, Trentin in Kristan). V zbijanju sta zmagala B. Vittadello in G. Bonin. (Foto — Bergagna).

Stabilizacija gor, stabilizacija dol — zahtevam nove copate!

Letošnjega 7. prvenstva olimpijskih veteranov se je udeležilo tudi 7 slovenskega rodu, med njimi tudi Nataša Bezjak, roj. Urbančič, ki je v Avstraliji živel s presledki 3 leta in tu postavila tudi jugoslovanski državni rekord (nepriznan v Jugoslaviji) v metu kopja (61.70m). Atleti so obiskali tudi slovenska središča v Melbournu. Na sliki, posneti še v Sloveniji so od leve: Vlado Konc, Nataša Bezjak, Jože Brodnik, Branko Vivod, Tone Kaštivnik, Jože Kopitar, manjka Marko Sluga).

SN
foto-slikar
Simon Novak

- Otroški in družinski portreti na domu
- Poroke v domačem okolju ali po želji
- Posebni družinski prazniki — rojstni dnevi, zaroke, obletnice in slično
- Priporočila se vam vaš rojak Simon Novak

Kličite na telefon: **367 8405**

"VESTNIKOVA" POT, JE NAŠA POT

Ob novici, da bo Vestnik izgubil dolgoletnega urednika je gotovo marsikateriga bralca tega lista obsla zaskrbljenost. Res, da ta novica ni "izstreljena" v novemski številki, o tem se je že nekoliko prej vedelo, vendar je prišel čas, da tudi bralci o svojem listu trezno razmislimo.

Ob tej priložnosti pa je prav, da spoznamo kaj pomeni nam Slovencem neko odgovorno delo, ki se opravlja povsem brezplačno. Gotovo nismo o takem delu in o osebah, ki to opravljajo nikoli dovolj spoštljivo razmišljali. Kot je slutiti, tudi nekaj sodelavcev si je zaželelo oddiha od dolgoletnega ali krajšega obdobja pri Vestniku. Da je to delo nevhvaležno poplačano: bodisi urednikovo ali vse do zadnjega sodelavca, se vidi prav ob tej uri, ko se iščejo nove

moči. Ali se bo z januarjem Vestnikova pot, dolga že dvaintrideset let, nadaljevala, ali pa bomo pustili, da usahne to naše bogato kulturno drevo.

Vedno pa smo Slovenci pripeljali svojo barko čez najhujše valove, karkoli je kdaj bilo. Zato tudi sedaj krenimo naprej s polnim upanjem, da se bo našel med nami novi kapetan in kak mornar, da bo ta plovba nadaljevala svojo pot.

Uredniku in sodelavcem kateri tudi zapuščajo Vestnik, pa v imenu zavednih bralcev tega lista iskrena hvala za vse delo, ki so ga opravljali z ljubeznijo do tiskane materine besede in s trdno zavestjo, da Slovenci obstajamo kot kulturno samostojen narod.

Ivan Lapuh

A MESSAGE FOR ALL READERS

This issue of Vestnik represents a crucial turning point not only in Vestnik's history but also in the overall history of the Slovenian community in this country. As many readers would by now already know, this is the final issue in which Marijan Persic is the editor.

What we must come to realize is that not only has Marijan Persic been editor for over a decade, but all his efforts were entirely voluntary. It was his own loyalty to the Slovenian people that was the prime factor in his retaining this position of responsibility for so long.

In one respect, I don't think it would be false to say that we as a community group have taken both him and his work for granted: We receive our monthly copy of Vestnik, look at its photos, cartoons or illustrations and read its contents. We probably also make some comment whether critical or constructive on an article that has particularly caught our attention. But then that is it. The paper has fulfilled its role as a communicator and we don't need it any more. We discard it or place it in a dark corner to be subsequently abandoned. Such is the life of any newspaper.

But how many of us really think about what goes on behind the scenes and the work that piles up month after month?

For the amount of years that I have known and worked with Marijan Persic, it has become evident to me that his role as editor is a job that is both admired and unenvied. In one respect his position was prestigious. He represented the Slovenian press and simultaneously the Slovenian community. He attended important functions in which he had the rare opportunity of meeting with wellknown celebrities and political leaders.

On the other hand being the editor also has its setbacks. A newspaper such as Vestnik, which has a limited circulation number and which has mainly been produced by amateurs can often mean that its contents may be erroneous, misinformed or open to challenge by small number of its readers. Criticism is often the result of grievance by readers and unfortunately Marijan Persic has endured many of these. Frequently they have extended into personal attacks making him scapegoat for things beyond his control. Fortunately he has been able to disallow these comments from affecting him personally.

Over recent years while Marijan Persic has been editor, he has also been in retirement. At a time when most people would welcome this period in their lives for rest and recreation. He, on the other hand has virtually taken on a full-time job. There have been many

times when I had seen him busily working on the layout, typing up articles in readiness for printing or straining to get all the material completed by the deadline, so that Vestnik could be despatched on time.

His decision to retire as editor has undoubtedly come as a great surprise to many people. But why should it surprise us? Do we expect him to edit Vestnik for the rest of his life? Of course, the decision has not been an easy one for him, but in one way it is time that someone else took hold of the reins.

Slovonians are a reasonably large community group in terms of population size and especially if we compare them with the population of other East European settlers. As such, it should not be beyond possibility to obtain a new editor for Vestnik. The poor efforts so far are extremely disappointing especially if they are the result of apathy or self-interest. Slovonians are capable of uniting and helping one another if the need is there. The magnificent support given to the disabled young lady in Slovenia is one example of the good nature imbibed in our community. But it must be realized that we are now at a critical point in our history as settlers. If Vestnik is terminated, then the whole Slovenian community in Australia will be disadvantaged.

Without a newspaper such as Vestnik, we have no voice, we have no adequate form of communication and as far as the general Australian community will be concerned, we don't exist. This latter factor could result with our needs and rights as an ethnic group being ignored.

We don't know how lucky we are until we are deprived. It would be a sorry sight if we had to learn this lesson the hard way - with the termination of our national newspaper.

Earlier this year, I wrote a chapter on the Slovenian press for a soon to be published book on the Ethnic Press in Australia. In my research, I realized that Vestnik is a newspaper we should all be proud of: It was created in 1956 and has continued to be in print ever since that date; unlike many other ethnic papers, it was never produced for profit and together with its uninterrupted continuation is a unique quality in itself; it reveals the total history of slovenian settlement in Victoria (and later in Australia) since post-war times and finally its readership is wide spanning the continents of Europe and the Americas. It would be to our own disadvantage and shame to allow such a valuable treasure to be taken away from us.

IRENA BIRSA-SKOFIC

Pohvale, ki me osebno zadevajo in jih lahko prečitam na tej strani, ne bi objavil, ako ne bi pisali izrecno zahtevali, da te njih dopise tiskam take kot so: neokrnjene. Ker pa so v njih zapopadene tudi točke, ki zadevajo bodočnost Vestnika in potrebnost samostojnega, politično neuvrščene slovenskega glasila v Avstraliji in ker je sestavek g. Rafolta eden iz cikla "Srečanja", katerega smo objavljali celo preteklo leto sem smatral, da je potrebno - tudi za ceno biti obtožen samohvale - ugoditi njihovim željam.

Sicer pa naj takoj pribijem, da brez številnih sodelavcev, ki so mi nudili pomoč vsa ta leta, sam ne bi mogel obdržati Vestnika pri življenju v taki obliki kot je danes.

Naj tu na prvem mestu omenim vse dosedanje odbore SDM in posebno njih predsednike, ki so se vedno iskreno prizadevali ustreči vsem potrebam Vestnika. V zadnjem letu pa sta po svojih močeh nudila podporo tudi odbora Jadrana in Snežnika. Od posameznikov mi je najdalj časa bila najzvestejša in najzanesljivejša pomoč Jana Lavrič. Nikoli ji ni bilo nič preveč in delo, ki ga je prevzela je bilo vedno izvršeno brezhibno in ob času. Tudi ko je postala mamica dvojčkom, je z razumevanjem in podporo soproga Dušana nadaljevala s svojo predanostjo Vestniku.

Pa pokojni Božo Lončar. Koliko je njemu bila pri srcu slovenska tiskana beseda najbolje presodimo tisti, ki smo videli kako se je potegoval za čim boljše pogoje uspešnosti Vestnika.

Ce bi hotel naštetii vse sodelavce bi mi zmanjkalo prostora in tudi spregledal bi koga. Naj se spomnim samo onih, ki so sodelovali v zadnjih letih. Danica Petrič, neumorna reporterka iz Sydneya, Lojze Kossi, ki se je zvesto oglašal v vsaki številki, odkar je prevzel zastopstvo za daljni Perth; Jože Judnič, ki nam poroča iz sončnega Queenslanda. Med tukajšnjimi sodelavci pa naj bodo omenjeni sledeči: Za nesebično in strokovno pomoč Vasja Čuk, Ljubica Postružin in do pred par leti Simon Spacapan; Vida Jančar, ki po odhodu izredno sposobne Marte Strle vztrajno poskuša biti njeno nadomestilo; Anica Markič in Darko Hribernik, poročevalca za SDM in Jadran; Irena Birska-Skofic, ki si neumorno prizadeva pritegniti zanimanje angleško govoreče mlade generacije.

Končno naj omenim še "mojo boljšo polovico" Karen, ki mi je v zadnjih osmih letih bila v veliko pomoč z njenim razumevanjem, pa tudi s praksičnim sodelovanjem.

SREČANJA

9. Gospod Marijan Peršič

Ne vem več kdaj, kje in kdo naju je seznanil. Domnevam, da je bilo to v društvenih prostorih SD Melbourne v Elthamu, kajti oseba, ki naju je soočila, je rahlo povdarila: "Gospod Marijan Peršič je tudi odgovorni urednik našega glasila "Vestnik"....."

Sicer pa to ni pomembno, bolj zanimiv je občutek, ki sem ga imel ob prvem srečanju z njim; zdelo se mi je, da se rokujem z dolgoletnim znancem, katerega doslej, iz neznanih razlogov, nisem imel prilike osebno spoznati! Ta dojem ni izzvala stasita podoba zrelega moža, temveč neposreden vpliv njegove močne osebnosti.

Ko mi je s širokim nasmehom in izkušnim pogledom svetovljana krepko stisnil ponujeno roko, je iskrica duhovne sorodnosti hipoma ogrela obe dlani, izničila časovne mejnike in vnela skupno željo po dobrem in plodnem druženju.

In tako se je začel najin skupen, kratek sprehod skozi osato-cvetno podrast nedorečenega pragozda literature.....

Večkrat sem mu ukradel urico potrebne popoldanskega počitka, vendar mi tega nikoli ni zameril; še razživel se je, brz ko je pogovor krenil na trnjevo pot slovenskega jezika na tujem.

Popoldansko sonce se je lovilo skozi mrežasto zaveso in risalo svetle in temne paralele njegovi dejavnosti tukaj.

Dolgo, zelo dolgo že uravnava svoj vsakdanjik po pravilih nove dežele, spoštuje njene navade in njen jezik ter gradi svojo bodočnost v njenem objemu, toda v urah sprostitve, ko cvete spomin, rad stopi čez očinski prag, lovi toploto materinega ognjišča in prisluhne odmevu nekdanjih vaških podoknic. Ogret z rodoljubnostjo posveča ves svoj prosti čas ohranjanju slovenskih tradicij in slovenske besede.

Od vsega začetka je pobudnik mnogih oblik organiziranega kulturnega udejstvovanja Slovencev v tujini. Je soustanovitelj prvega slovenskega društva v Avstraliji, SD Melbourne, njegov dolgoletni odbornik in eno leto celo njegov predsednik. Pred več kot dvajsetimi leti je postal duhovni vodja in odgovorni urednik neutralnega časopisa "Vestnik". Ta mesečnik je, poleg verskega lista

Zato ta hvala, ki se na tej strani meni poje, pripada vsem mojim sodelavcem. Ne dvomim, da Vestnik po mojem odhodu ne bi mogel nadaljevati svojo dosedanjo pot, saj nihče ni nenadomestljiv. Kdor pa misli, da je, pa naj si vzame pouk iz sledečih stihov, ki mi jih je pred nedavnim poslal prijatelj:

Sometime when you're feeling important,
Sometime when your ego's in bloom,
Sometime when you take it all for granted,
you're the best qualified in the room,
Sometimes when you feel that your going,
Would leave an unfillable hole,
Just follow this simple instruction,
and see how it humbles your soul.
Take a bucket and fill it with water,
Put your hand in it up to the wrist,
Pull it out and the hole that's remaining,
Is a measure of how you'll be missed,
You may splash all you like as you enter,
You can stir up the water galore,
But stop and you'll find in a minute,
That it looks quite the same as before.
The moral of this quaint example,
Is just do the best you can!
Be proud of yourself, but remember -
There's no indispensable man!

MARIJAN PERŠIČ

"Misli", edino samostojno slovensko glasilo na avstralskem območju!

Uredniški odbor je v začetku sestavljalo lepo število dobrovoljcev, ki so si zahtevane naloge složno porazdelili. Sčasoma pa so se spremembe v družinah, hlantanje po zaslužku, lokacijska oddaljenost, boleznii, smrt in pomanjkanje upravičenih pohval in priznanj, redčile njihove vrste, tako, da je v zadnjem času ostal skoraj sam. Sam za tehnična in umska opravila: je zbiralec literarnih prispevkov, snovalec uredniških rubrik, lektor, strojepisec, kreator, moderator, kurir - in žrtveno jagnje na oltarju večnih nezadovoljstev!

Pozno popoldansko rumenilo se preliva po svežih krtačnih odtisih: redke srebrne nitke v njegovih temnih lasih sramežljivo zardevajo in se brž prelijejo v jekleni soj mačehovskih škarij, ki med najinim kramljanjem neumorno režejo tiskane pole v drobne lističe. Iz njih potem iskušeno oko in večje roke "odgovornega urednika" oblikujejo stolpce in posamezne strani - zadnje številke časopisa v letošnjem letu.....

Trepetava meglica napovedanega miraka je že visela v zraku, ko je z rahlim prizvokom skrite otožnosti priznal, da ne zmore več! To bo verjetno zadnja številka, ki bo izšla pod njegovim vodstvom. Dolga leta zanesenjastva terjajo tudi pri njem svoj davek, zato bo predal krmilo v mlajše roke.....

Zaslutil sem, da bo ločitev od glasila, v katerem je tako dolgo in vneto izpovedoval svojo ljubezen do materinščine, zapustila trajno in skelečo rano v tistem delu njegovega srca, ki je več kot dve desetletji tiktakalo za rojake in slovensko besedo!

Ker se kmalu iztečejo tudi dnevi mojega bivanja v tej deželi, se poslavljam od njega z iskreno in prijateljsko željo - da bi božica Galiopa še naprej vodila njegovo roko in srce v dobro naših izseljencev in bi seme, ki ga je bogato sejal v globoko spluzeno ledino narodne zavesti, kililo in rodilo še v pozne rodove!

Eltham North,
9.12.1987,
RAFOLT ZMAGO

I recall being a small girl, full of envy for the unique silence among the clouds that was given to the birds only. And I remember, in the village back home, in Slovenia, Yugoslavia, how children eagerly awaited the weekends, when little planes circled above us, dropping colorful birds—parachutists among the clouds and after some time these would land among the cows and the kids on the fields of angry farmers.

Years have gone by and I have forgotten the skydivers, travelled the world and landed in Australia. But I have never ceased to envy the birds! So one day, when a friend came with the latest issue of the Australian "Blue skies", my heart stopped and my blood boiled. There, on the glossy pages, faces were smiling above the clouds, hands were holding on to legs, circles of bodies were being formed, swimming in the air, falling; diving, and then, slowly, they let go each other; the fun, the challenge of air gymnastics gave way to the human bird's descend, controlled, free, beautiful.

Naturally, I was full of questions: where, how, why, how much.... My friend already regretted having brought the "bite", but he couldn't have known. He, who for some time now has been in love with the skydiving, despite broken bones, bruises, landings in trees and other "adventures" just couldn't picture this 38 years old business woman full of make up and rings on her painted fingers jumping from the plane.

I waited, asked more questions, went to see him and others jump. I was learning with my eyes and the sky was calling me, urgently, I had no time to waste!

My day did come, very soon. On one Saturday, when five male students and myself were having all day theory and practice "on the ground sessions", the more experienced ones were jumping again and again. Yarrowonga's autumn sun was as friendly as the fire place inside and the skydivers' "family". We, the students, were neither relaxed or talkative, at times impatient, hesitant, giving each other some sort of support with an occasional joke. There were technical English words used by our instructor Steve, that meant nothing to me, so I asked again and again. Was he patient! Later in the afternoon we were doing written tests and I still wasn't too sure about a few points regarding heights, winds, speed, so Steve suggested further learning for me and the first jump for four other students. One of the more experienced jumpers came to see me and went over a few points with me and it all became clearer. I believed, really did, that I was ready.

I ran into the fields to await the "landings" of the four. I ran from one to another, speechless, just reading the look,

feeling their smile, melting with their body language— and was it great! Only one young student had a bad landing, and I guess that could have made me stop and think, but the strong call of the sky was irresistible. Only, the dark had to be done to await my moment. A great Saturday night, mostly just watching the skydivers around the fireplace, some talking, some sleeping; there was nobody there whose next morning was as important as mine.

Morning did come; the talkative woman became more and more silent. What a day; not a cloud on the autumn sky, caressing sun, a sweet breeze. A bird will be born soon, will live for 7, 8 minutes and will then accept again to return to the everyday existence of a working woman.

I stood out there, watching the plane and the sky. My young TCO came over, reassuring and helpful. I felt grateful for his hints in those last crucial minutes, and then we were getting dressed, crawling into the plane, all was happening so fast! Two experienced girls at the back of our pilot John, then one other student, me and the door and facing me, our instructor. The plane took off, my friend was on the ground with a camera and I did not even remember to wave!

We circle the area; the water, the forest the airport, the target with the TCO. Steve looks at me and opens the door. The wind would shut any protest away! Awkwardly (well, not to fit at 38, am I!), I put my legs, one after another out onto the wheel while the grip of my hands is battling with the wind. Then only the hands hold on and I look at Steve; the last smile and the order "O.K. GO!" (4.000 feet)

My body, slightly arched, is falling, my eyes have already lost the plane. I count: 1000, 2000, 3000, four— here we are.....the body is pulled up, the canopy is open.....to the left.....to the right.....where am I?

I look at the canopy, all O.K. I look below me, damn, I am above the water! (Needless to say that I forget that I am HIGH UP!) My left brake is twisted, but I first concentrate to get away from the water and head for the airport and the target. Now I relax: this is why I came for. I kick like a new born; I scream the way I never could in this civilised world of ours. Then I get married with the sky and the silence (in case you wondering about my choice of words, I have to tell you that I am a sentimental poetry writer). "Oh God, I love this", I whisper, and then repeat it loud. But the time is not mine, the time is my master. By now I am at about 1500 feet and I start following the TCO's instructions. I trust him fully, I know he represents my safe landing. But, here come the trees! Why haven't I seen them before? I am past the TCO, my back to him and to the wind. I want to get away from the trees — woman's logic you may giggle! I am pretty low now, with one tree just between my legs — or so it looks to me. Still I am flying away from the trees, still my back to the TCO, who by then must have given up his hopes anyway! I recall my determination to land any way, anywhere, at any angle, SAFELY!

And down I come; can you picture a new born chicken coming out of a broken egg? Well, down I came, few funny hops before the wind pushed me face down into the field, pulling my canopy forward — for yes, I landed down wind! No feelings for a few seconds: no fear, no joy, no pride or shame. And then I am up on my legs, spitting earth to the left and right, a taste of blood on my lips which are swelling an inch per second! I am pulling the canopy towards me and I hug it like a lover: "You and me, we did it! And no one will ever understand my unique feelings!"

They told me later that I was lucky, had the wind been stronger....

My friend showed me the following day an article about a girl skydiver who died that weekend in Sydney. I've been given orders from my boss to "Forget it", since a leg scratch got badly infected and I lost days at work. Some tell me: "If you weren't given wings in the first place, you weren't meant for flying." So tomorrow I'll join the millions in the car, driving to work. No peace or happiness on the road though, but no less danger!

BOGABOJEČI JANEZ

*Ko radovednež vprašanje postavi,
če narod naš je veren, Bogu vdan,
pastir mu dušni nasmejano pravi,
da Kranjski Janez je po svetu znan
kot mož pobožen;*

*v cerkev redno hodi,
opravlja spoved, v zboru poje bas,
spoštljivo moči prste v božji vodi,
se križa, moli, kolne, vse v en čas!*

*Če neprespan zamuja mašo sveto,
ker z vasovanja speši, nočni ptič,
se Bogu že gredoč potoži vneto:
"O, Bog! Že spet sem pozen; ti, hudič".*

Eltham North,
28. 7. 1987
RAFOLT ZMAGO

NOVOLETNICA ŽENI

*Imel bi šopek cvetja rad
iz zlahnih rož, nabranih
v soncu pomladanskih trat
in v barvah prav ubranih!*

*Ljubezni živordeči cvet
na vejici poščenja,
spominčico mladostnih let
in srečen list življenja,
zaupanja živ zimzelen
ob sreče polnem klasu —
in ves ta novoletni sen
v zvestobe zlatem pasu!*

*Če šopek takšen bi imel
in bisernato sponko,
vse cvetje bi v lase ti splel
in te poljubil zvonko!*

RAFOLT ZMAGO
Maribor,
18.12.1951.

BALADA Z URO

*Obstalo dete je začudeno pred njo,
vso krhko, v sprajčici, brez hlač,
oči velike kot kolač
pribite na kazalec
in v ustih palec:
"Kako to miga — kam bo šlo?".....*

*Mladenič, ves nestrpen, naravna korak,
tja v skrito senčno klop, sanjač!
Oči velike kot kolač
pribite na kazalec:
"Je upanja vsaj kanec,
da bo prišla? Prišla v ta mrak?".....*

*Se zlomi človek in zave — pri koncu si!
Tedaj vse prosi in ječi: "pomagaj vrač!"
Oči velike kot kolač
pribite na kazalec:
"počakaj, zvesti spremljevalec!
Trenutek še! Samo en hip!" In obnemi —*

*na uri večnosti
kazalcev ni!*

RAFOLT ZMAGO
Maribor
14.2.1971

KOT LISTJE V JESENI

*Kot listje v jeseni
odpadajo leta.....
V spomine odeta
podobna so peni,
ki tre se ob skalo,
da v noč jo bo spralo!*

*In vendar ne žali!
Ti časi minuli
v bodočnost so pluli,
če v njih so kristali:
vsa dela kremenja,
čeprav brez imena!*

RAFOLT ZMAGO
Maribor
13.11.1981

Predstavljamo slovensko slikarsko in pleskarsko podjetje

**SUNSHINE PAINTING SERVICE
PTY. LTD.**

62-64 MONASH STREET, SUNSHINE, 3020
Tel. 311 1040, 312 1533

Lastnik: JIM KOROŠEC, Priv.: 336 7171

Svoji k svojim !

K ŠTUDIJI D. JANČARJA "SLOVENSKI EKSIL"

Gospod Drago Jančar se je v svoji študiji dotaknil zelo občutljivega in obširnega področja. O tem bi lahko napisali debelo knjigo. Zgodil je študijo na nekaj strani, zato da bralcu občutek, kot da naleti na kontradikcije. Mogoče se je nalašč poslužil te metode, da v bralcih zbudi razmišljanje, saj je na mnogih mestih postavil vprašanja, na katera naj si bralec sam odgovori. Eno pa je zelo jasno povedal: 'Slovenci niso v NOVEJŠI dobi imeli svoje države.' Kdor koli jih je gospodaril (in to tudi danes), jih je zatiral, ni jim dopustil razmaha v njihovi zemlji.

Kdor je čutil v sebi silo po sprostitvi in ustvarjanju, se je poslovil od svojcev in rodnega kraja (ki ga ni nikdar pozabil) in se podal v svet. Gospod Jančar pa je nakazal tudi, da niso bili vedno tuji oz. vlade vzrok našega izseljevanja. Slovenec bi moral čutili v Slovencu sočloveka, ne glede na stanovsko ali 'politično' pripadnost in skupno bi se morala potegovati za svoje pravice. Večkrat pa je Slovenec Slovencu tujec, sovražnik. Slovenec vidi v Slovencu najprej partija, duhovnika, klerikalca, vladajočega in podrejenega, šele potem Slovencu. V krizah se odnos med tema dvema Slovencema poostri, postane nestrpna, nespreljiva, netolerantna in začneta drug drugega spodkopavati in to v končni fazi si drug drugemu prekinjata življenje. Država, ki jima vlada, ima olajšano nalogo. Opazuje ju in čaka, da izkrvavita. Na njuno mesto postavi svoje podrepanke ali sobrate.

Kaj je vzrok, da smo postali taki? Zakaj pravim postali. Ker če bi bili od nekdaj taki, bi že davno izumrli. Poglejmo samo na naše prednike Karantance. Obdržali so se kljub navalom, ko so drugi močnejši narodi izumrli: Obri, Langobardi, Huni, itd. Mali Karantanci so ostali, ohranili so jezik. Naša dvojina je poseben primer, ki ga imata le še dva naroda. Karantanija je bila ena najbolj demokratičnih ustanov. Dolgo se niso dali. Tako se ne dajo tudi danes nekateri Slovenci. Škoda, da jih je tako malo. Kaj jih je takrat držilo in zblíževalo? Vera! Danes je vera na pasjem repu, pa ne samo zaradi komunizma, krivi so tudi njeni oznanjevalci. Partija pa, ki naj bi nadomestila vero, je pozabila na preproste človeka. Ta vidi v njej manipulacijo za doseg boljšega stolčka. Zakaj je partija šla tako daleč od tistega, kar je oznanjala v času borbe — 'obresti in davki nam pijejo kri, od žuljev se naših fašisti redijo' (sedaj se redijo drugi — Isti). Ideologija, v tem primeru Partija bi morala biti z ljudstvom in ljudstvo bi jo potrdilo, ne pa članska izkaznika. Slovenec se je razočaral nad 'izmi'. Sit jih je, ker vsi vodijo v svoje žepe, jih polnijo na račun zgaranega človeka. Tako smo ostali brez ideala, ki je nekoč pomagal našemu človeku k skupnemu cilju. Slovenec vidi tiste, ki so na političnih pozicijah kot tuje in z njimi nima nič skupnega. Zato se čuti doma tuje. Z lahkoto zapusti svojo 'tujo domovino'. Ne bo jokal po njej. Jokal bo po materi, za stezicami, travniki, potoki — ne za oblastjo, ki bi ga morala kot mati razumeti, verovati in pustiti, da bi s pridnimi rokami ustvaril spodobno življenje. Ne pa: več ko bo prigraval — več mu bodo odvzeli. Dali onemu, ki sloni na lopati.

Narod je kot posameznik. Če otrok ne ve za svoje starše je zmeden, negotov, mučen vse do takrat, ko sliši kdo so bili njegovi starši. Potem poizvedejo kakšni so bili, kako so živeli, kdo so bili njihovi starši. Ko vse to zve se čuti pomirjen, četudi ve, da starši niso več živi. Čuti, da pripada nekomu, čeprav bo ta nekdo živel le v njegovem spominu. Mi Slovenci smo podobni otroku, ki ni slišal o svojih starših ali pa so mu jih drugi prikazali, ko sužnje, šleve, ne vredne omembe. Te opombe so potrdili tudi svojci. Do sedaj kot pravi prof. J. Šavli v 'Glasu Korotana' so nam drugi narodi pisali zgodovino. Mi jim pa potrdili, da smo bili res od nekdaj hlapci, sužnji, da ne pripadamo nikomur in ničemu, da se od nekdaj selimo, saj smo 'prišli kot ovčarji pred nedavnim v današnje deželo, katero so nam prvotni prebivalci kar podarili.

Nismo samo Slovenci, ki se selimo. Selijo se tudi Italijani, Grki, (ki jih je skoro več po svetu, kot doma), ampak Grk ali Italijan je ponosen, da je Grk in Italijan. Vsak se ponaša s svojo preteklostjo. Mi se ne, ker so nas učili, da je nima. V šoli so nam le bežno tu pa tam zašepetali o naši preteklosti, da le ne bi vladajoči režim slišal, da se ponašamo s svojimi predniki. Prvič sem slišala, ko mi je prof. Šavli napisal: 'Ali veš, da smo Slovenci 200 let branili prodor Turkov v Evropo. Da smo vzdrževali vojno krajino na Hrvatskem z denarjem in z ljudmi. Da smo Slovenci v sredi 16. stoletja odplačevali 500.000 goldinarjev davka prav za te namene, ko so si drugi evropski narodi gradili palače, gradove in fontane v papeškem Rimu. Da Turki niso zasedli Slovenijo, kot so Madžarsko in druge dežele za 150 let. V šoli so nas učili le kako so slovenski ljudje bežali in jokali za zgubljenimi otroci. Če bi bili le sužnji in šleve, bi ne zmogli mogočnega pritiska.

Tudi najkasnejša zgodovina, to je 2. svet. vojna je pisana v angleščini, nemščini, francoščini, ruščini in če listamo po teh knjigah spoznamo, koliko ti narodi upoštevajo naše doprinose k

zlonu evropskega sovražnika. Mogoče z enim stavkom ali celo brez tega. Oni, ki so se borili z orožjem, bojnimi ladnjami, letali so veliki heroji. Naš narod, ki je s telesom bil sovražnika in ga zadrževal, da ni bil na zavezniških linijah, pa ni vreden omembe. Kdo je temu kriv? Sami tudi, ker mislimo, da ni vredno v to vložiti sile in denarja. Denar danes pomeni vse in kupi vse. Naša berila so polna našega herojstva, ki kaže le eno plat. DABI pa to videli in čitali tudi drugi narodi za to pa nismo sposobni.

Mi laiki moramo v tujini ustno prepričevati tuje, da smo tudi mi prispevali za mir. Tujci se nam smeji in pravijo, da smo se medsebojno sami klali in trosili energijo v to smer. Saj se še danes ne prenašate. Zakaj ne najdemo dovolj energije in zapišemo v svetovno zgodovino kje je naše mesto? Da povemo, da se nismo rodili hlapci! Za te so nas proglasili zdaj ti, zdaj oni. Mi pa jim to na žalost potrjujemo. Če se kdo upa spregovoriti da ni tako, ga opljuvamo z nacionalizmom.

Grki in Italijani ne povdarjajo negativnih strani svojih prednikov. Razpisujejo se na pozitivnih dejanjih, čeprav omenijo še to in ono, da ne bi bili preveč enostranski. Mi se svojih prednikov nekako sramujemo, čeprav so preživeli čas, ko so drugi veliki narodi izumrli. Rekli boste, da je lahko Grkom in Italijanom, ko imajo koloseje, mi pa se nimamo s čim pokazati. Morali bi vedeti zakaj jih nimamo. Saj je še to, kar imamo, ne znamo ceniti — naša ustna izročila. Knežji kamen, Vojvodski stol, razvaline gradov puščamo, da jih drugi proglašajo za svoje. Denarja za raziskovanje in vzdrževanje ni, ker ga morajo Slovenci dati za gradnjo industrijskih kolosov v drugih krajih in to ne bodo nikoli doprinesli počenega groša za človeštvo.

Upam, da čas dozoreva in da se vsaj peščica slovenskih mislecev prebujajo. Vsak Slovenec bi jim moral slediti. Brez strahu bi moral povedati svoje mnenje o težah, ki jih misleci objavljajo v Novi REViji. To se bo zgodilo, ko bodo te teze objavljene v dnevnem časopisu. Novo Revijo pozna premalo Slovencev. V časopisu so objavljeni le posamezni stavki ali odstavki, ki ne posredujejo popolen smisel celotnega razmišljanja posameznega avtorja. Taki izrezki bralca le zmedejo. Ostane neopredeljiv ali se celo pridruži 'napadalcem'. Drugače je mislila oseba, ki je v celoti prebrala razmišljanja Spomenke Hribar. Tako mi je napisala: 'Koliko globine in lepote je v tej ženi! Za eno človeško generacijo. Prebiraš in prebiraš misli enega največjih in najpogumnejših duhov našega časa. Čaka, da izkravavita.

Mnenja sem, da moramo njeno misel sejati in jo deliti z drugimi, ker je tako pozitivna in globoko humana. Te vrline so nam krvavo potrebne doma in po svetu. 'Marsikatera Slovenka in Slovenec bo prikrajšan, ker ne bo imel sreče, da bo lahko užival in se oplajal s čitanjem Spomenkinih razmišljanj. Zato pravim, ko bo vsak Slovenec sledil svojim mislecem in sodeloval po svoji sposobnosti pri ohranjanju humanih odnosov do sočloveka, bomo na pravi poti. Reševali in odstranili bomo težave, ki potiskajo Slovence iz RODNE GRUDE. Slovenec mora čutiti, da bo drugi Slovenec, ne glede na svoj status, potegnih z njim, čeprav bo tvegalo svoje lagodnosti, kadar se gre za slovensko bit. Takrat se bodo člani veriga spojili in zunanja sila je ne bo zlahka pretrgala. Če pa bo en sam člen samovoljno popustil, bo veriga imela štiri konce. Tujcu ne bo trebalo svojih sil za doseg cilja. Slovenec bi ne smel pričakovati, da druge rešujejo njegove težave. Tisti, ki smo po svetu se tega zavedamo. Sami orjemo v še tako trdo brazdo in privlečemo plug na kraj njive. Zakaj postanemo tako podjetni? Ker vemo, da smo odvisni sami od sebe in da nas v novi deželi pustijo, da svobodno vlečemo plug. Kar bo na njivi zrastle, ne bo v korist le oraču, ampak tudi skupnosti v kateri orač živi. Premožni državljani — premožna država! Delajte zase in tako bo boljše tudi za nas, ki vam vladamo, a ne tiranimo! Nekdo ki je obiskal Avstralijo, je rekel, da ima občutek, kot da smo vsi sposobni ljudje zapustili domovino in se preselili sem. Jaz ne mislim tako. V Sloveniji poznam človeka, ki sta s ženo garala od 3h zjutraj, pa do 12tih ponoči. Zaposlila sta tudi dve delavki. Prišel je čas obračuna, obdavnili so ju tako, da jima je ostalo, toliko, kot ima oni, ki dela v tovarni le tri ure učinkovitega dela. Kako je oblast obravnavala ta dva garača? Naložila jima je davka, da nista zmogla plačati delavki. Ostali sta brez službe, šli sta na ramente državi oz. skupnosti. Garača pa sta izgubila iniciativo oz. voljo.

V tujini spoznamo, da bi tudi doma ljudje imeli toliko, kot mi (kar se tiče materialnih dobrin), če bi delali kot mi in bi jim oblast dajala spodbudo z dejanji, ne le s pridigami. Slovencu bi ne bila sila trgati korenin, zapuščati neobjljene starše, za katere nosi v sebi krivdo, ki marsikoda peče s tako silo, da postane čuden. V sebi bi rad to prekril, zbrisal s pretiranim poudarjanjem svoje 'srče' in bogastva. Na dopustu v domovini izpostavlja svoj napet trebušek, na katerem binglja ameriški fotoaparati.

Zame ta človek ni populn, ker vse kar premore, kaže v artiklih. Kje je njegova duševna hrana? O tem redko kateri Slovenec (ki je ostal v rodni zemlji) razmišlja. Gospod D.Jančar pove, da dlje kot do polke, potice in kranjske klobase ne sega kultura slovenskega izseljenca. To ne velja le za Ameriko, ampak za vsepovsod, kjer je naseljen preprosti slovenski človek. Doma bi ga družba morda potegnila v dvorane, gledališča in druge kulturne ustanove. V tujini tega ni v jeziku, ki bi ga on razumel, zato še tisto bomo, ki je prinesel s seboj, počasi izgublja v oceanu njemu tuje kulture.

Mnoge Slovence doma pa zapelje ta napet trebušek in bingljajoči aparat ter nasmejana 'srečna' maska izseljenca. Kocbeka to ni zvalilo z doma, držale so ga trete, doline, potoki, ki so mu bili tako blizu in domači. Nam v tujini to manjka. Tuja dežela ima drugačen obraz, nam ni pri srcu, ker nas ne spominja na otroška leta, na mater, na očeta. Gledamo jo skozi zrklo, ki je bilo vajeno drugačne lepote. Obdajala nas je od rojstva, pa dokler se nismo poslovili od nje. Mnogokrat je narava večja tolažnica, kot sočlovek. Dolgo nam vzame, preden spoznamo, da ima tudi dežela v katero smo padli svoje čare. Prav v tem je tista melanholija, ki odmeva v izseljenški literaturi. Vzemimo v roke knjigo 'NAŠE STEZE', ki je izšla leta 1986. v Avstraliji. V njej so zbrana dela Slovencev, Hrvatov, Srbov, Makedoncev, Madžarov, Slovakov in vseh delih se oglašajo domotožje, žalost, čeprav so nekateri avtorji že dvajset let v Avstraliji.

Ob predstavitvi knjige je gospod Rattray, prijatelj avstralskih priseljencev, pohvalil dela, a dodal, da so tako žalostna, da je moral knjigo večkrat odložiti, ker ga je vsebina zelo prizadela. Nikdar ni mislil, da priseljenci tako trpimo, saj vendar imamo vsega. Zgradili smo si svoj dom, vozimo avto, nekateri celo s čolni križarimo po morju, s karavanami se odpeljemo na dopuste itd. Vendar vse te dobrine nekaterim ne pomagajo. Zlomi jih žalost in tisti, ki delajo v umobolnicah vedo povedati, da so njihovi pacienti večina priseljenci. Druge pa težko življenje izkristalizira. Jih očisti, postanejo prevdarnejši. Se ne zapeljejo zlahka, ker so jih izkušnje naučile, da morajo povsod rabiti svojo pamet in poslušati kaj jim natolcujejo z leve ali z desne. Teh ni bilo blizu, ko bo bili v stiski. Zato smo ljudje v tujem okolju vedno budni in ne poznamo letargičnosti. Ta je doma pri tistih, ki spijo oz. živijo v puhu.

Hudo mi je, da je v domovini taka kriza. Po drugi strani pa čutim neko zadoščanje, ker opažam, da se moj narod prebujajo iz letargije in brezbrzičnosti. Če bi se to zgodilo pri vsakem posamezniku in pri celotnem narodu, bi nas obšlo upanje, da smo dozoreli. Da bo hlod, ki ga vlečemo že stoletja po rebri navzgor, obstal na pravi cesti, ko ga bomo za trenutek odložili, da se oddahnemo in da se ne bo skotalil po strmini na mesto, kjer je bil, preden smo si ga naložili v breme.

Namišljeno blagostanje, ki ste ga živeli v domovini v sedemdesetih letih, vas je zazibalo v sladki sen. Bilo vam je vseeno — nema problema! Nas, ki smo prihajali domov le na obiske, nas je vaše dremanje motilo. Človek ne bo nikdar svo-

boden, če misli, da je svobododosegel z enkratno zmago. Svoboda je treba gojiti kot rožo. Njej ni dovolj, da jo posadimo in jo nikdar več ne zalijemo ali pognojimo. Drugo so vedno pripravljene seči po tej svetinji in jo odvzeti. Pri tem se poslužujejo različnih metod. Ni čudno, da je krščenstvo vneslo v svoje zapovedi: 'Ne želi svojega bližnjega blaga!' Že od zdavnaj so misleci poznali človeško hibo: da je hušji kot volk. Volk ubija le, da se preživi, človek pa si kopiči stvari, ki mu niso za življenje nujne. Biti buden za svojo stvar, je dolžnost vsakega. Mi čakamo, da nam bo drug opravljal to dolžnost.

Že iz vidika, bi ne smeli zaupati vso oblast eni osebi ali eni stranki. Ker ta se lahko zaziblje v svoji lagodnosti in nihče je ne podreza in opozori na njeno dolžnost in mogoče pokaže na napačne v katerih se kopa. V tem oziru ni razlike, pa naj si bo ta edina stranka črna li bela. Slovence so vedno učile pokornosti. Če ne bo služil cerkvi in cesarju, ki je od Boga postavljen, bo pokončan na onem svetu. Če ne služi komunizmu, pa ga čaka konec že na tem. Zeno elito odstranimo ravnotežje, ki je celo pogoj, da se zemlja vrtil in da visi pač tam, kjer visi. Še bolj pošten človek ali stranka se izpridi, če nima opozicije, ki ga ali jo opozarja na napake. Recimo, da vladajoča stranka pozabi kaj je obljubila pred volitvami, jo opozicija zelo glasno opozori na radiu in televiziji. V kolikor se ta noče 'spomniti' svojih obljub, pri drugih volitvah gre k vragu.

Kdo bo absolutni stranki pokazal, da se ne drži obljub, USTAVE? Pisatelj!? Preprost Človek!? Saj bo aretirani ali v boljšem primeru ob službo. Zato morajo v naši stari domovini pesniki in pisatelji stopati v areno, namesto, da bi razmere lajšali tisti, ki so za to plačani. Pesniki in pisatelji pa bi kulturno oplajali in zbužali občutek za lepoto. Svojo energijo morajo trositi na področjih, za katera se niso usposabljali, ker čutijo dolžnost do sočloveka. V to se spuščajo, četudi tvegajo svoj mir, svoj kruh ali celo svojo svobodo. Zato smo v tujini še bolj ponosni na imena: Spomenka in Tine Hribar, Drago Jančar, C. Zlobec, M.Kmeclj, P.Car, J.Šavli, M.Bor, B.Štih (ki ga ni več med nami) in še na vsa tista imena, ki odkrito povedo, kaj mislijo. Ponosni smo na dostojanstveni odgovor slovenskega glavnega tožilca tistim, ki so hoteli kaznovati ljudi, ki hočejo enkrat za vselej uvesti spravo med slovenski narod, mu vltiti ponos. Čas je, da se pokaže vsak posamezen Slovenec koliko je dozorel, da se ne bo plazil po stopnicah parlamentov ali katedral, ampak stopal po njih z odkritim čelom. Če bo zamudil to priliko, potem naj se ne sklicuje na krivdo drugih, ampak naj prizna, da ni zrel in sposoben reševati svoj obstoj.

To nisem napisala zato, ker mrzim svojo domovino. Tudi nisem proti sožitju z ostalimi jugoslovanskimi narodi. Slovenijo in Jugoslavijo si predstavljam kot dva zakonca. Če ta dva nimata skupnega, se kregata in napetost med njima raste, ker močnejši partner izkorišča šibkejšega. Potem je bolje, da ta dva gresta na razen.

IVANKA ŠKOF

SLOVENIJA VAS PRIČAKUJE!

POLETI DO LJUBLJANE, TRSTA in ZAGREBA
/enako do RIMA, BEOGRADA, FRANKFURTA...

Zelo dobre ekonomske prilike

za obisk lepe Slovenije.

in vse strani sveta...

Zaradi novih predpisov glede potnega lista vam priporočamo: obrnite se na nas čim preje, da vam lahko pomagamo pravočasno dobiti potni list in jugoslovansko vizo.

Ne pozabite, da je že od leta 1952 ime GREGORICH dobro poznano in na uslugo vsem, ki se odpravljajo na potovanje! PRIDEMO TUDI NA DOMI

ERIC IVAN GREGORICH
DONVALE TRAVEL

1042—1044 Doncaster Road,
EAST DONCASTER, Vic. 3109

Telefon: 842 5666 (vse ure)

(Licence No. 30218)

Vznemirjeno Slovensko politično vodstvo se je odločilo za javno protestno pismo Predsedstva SR Slovenije. Nekatere predlagane spremembe v ustavi SFRJ so za Slovence popolnoma nesprejemljive.

Južni deli SFRJ vse bolj in bolj uveljavljajo svoje hotenje, ki se v mnogem ne sklada z interesi Slovencev.

Na zasedanju federalne skupščine, na katerem so razpravljali o načrtu Izvršnega sveta za borbo proti inflaciji je bila slovenska delegacija enostavno preglasovana.

Prav isto se dogaja tudi na forumih, ki razpravljajo o spremembah v ustavi SFRJ v kateri so tudi točke, na katere Slovenci nikakor ne morejo pristati, ker okrnjujejo pravice slovenske suverenosti.

Zato tudi v uradnih krogih v Sloveniji nastaja bojazen, da bodo te spremembe ustave sprejete proti volji Slovencev, enostavno s preglasovanjem.

Radi tega se je Predsedstvo SR Slovenije odločilo za drastičen korak da pošlje Predsedstvu SFR Jugoslavije odprto protestno pismo, ki sicer v dovolj milih besedah odločno podaja stališče Slovenije.

Pismo je bilo v celoti objavljeno v ljubljanskem Dnevniku 28. novembra 1987; zaradi njegove dolžine pa smo izbrali za objavo samo nekaj odlomkov:

Predsedstvo Socialistične republike Slovenije je

razpravljalo o položaju, ki je nastal pri pripravi osnutka amandmajeve k ustavi SFR Jugoslavije po seji komisije Skupščine SFRJ za ustavna vprašanja dne 20. 10. 1987. Kljub temu, da so vsi člani iz Slovenije v koordinacijski skupini komisije za ustavna vprašanja vztrajali pri najpomembnejših pripombah, oblikovanih v republiški ustavni komisiji, te pripombe niso bile upoštevane, niti niso bile oblikovane kot možne alternativne rešitve. To pomeni, da določa ustavna komisija besedilo osnutka amandmajeve z večino glasov, tudi če gre za rešitve, ki jim nasprotujejo vsi njeni člani iz ene od republik – ne glede na to, da za njihovimi stališči stojijo stališča republiške ustavne komisije in posebne konference delegacij samoupravnih organizacij in skupnosti, ki jo je sklicalo predsedstvo RK SZDL Slovenije, in ne glede na to, da takšen način dela negativno vpliva na nadaljnji postopek ustavnih sprememb in zmanjšuje možnosti doseganja soglasja vseh republiških in pokrajinskih skupščin pozneje ob sprejetju predloga. Na negativne politične posledice takšne prakse moramo posebej opozoriti Predsedstvo SFRJ kot nosilca predloga, da se začne postopek za spremembo ustave SFRJ.

Na seji komisije za ustavna vprašanja Skupščine SFRJ 20. oktobra 1987 so bili sprejeti le nekateri, ne najbolj pomembni predlogi komisije Skupščine SR Slovenije za ustavna vprašanja. Predsedstvo SR Slovenije ugotavlja, da večina predlogov iz SR Slovenije za črtanje ali določitev urugačnega besedila osnutkov amandmajeve, ki so izrazito vsebinske narave, ni bila upoštevana. Gre za rešitve, ki posegajo v temeljna načela ustave SFRJ oziroma presegajo predlog Predsedstva SFRJ in v SR Sloveniji niso dobile podpore. Posebej se to nanaša na

predloge o monopolnem dohodku, o pristojnosti federacije na področju izobraževanja in organizacije pravosodja, o enotnih temeljnih davčnega sistema, o uporabi zveznega zakona v primeru njegove kolizije z republiškim, o pristojnostih zveznega sodišča in zveznega javnega tožilca in o financiranju Jugoslovanske ljudske armade.

Kot iniciatorja postopka za spremembo ustave SFRJ smo dolžni Predsedstvo SFRJ že v tej fazi postopka opozoriti na posledice, ki lahko nastanejo, če v nadaljnjem postopku ne bodo upoštevane in presežene bistvene razlike v pogledih na posamezne rešitve. Teh razlik s preglasovanjem in z oblikovanjem le večinskega stališča ni moč odpraviti.

Predsedstvo SR Slovenije ocenjuje, da je pri spreminjanju posameznih določil ustave SFRJ kot temeljne listine vseh republik in pokrajin ter vseh narodov in narodnosti SFR Jugoslavije politično edino sprejemljivo, da so predlogi sprememb oblikovani s soglasjem.

Zato predlagamo, da se Predsedstvo SFRJ seznanj z dosedanjim potekom dela pri pripravi osnutka amandmajeve k ustavi SFRJ, da oceni sedanje stanje in probleme, ki ob tem nastajajo, in da se zavzame za to, da se dajo v javno razpravo le tisti amandmaji, glede katerih je mogoče realno pričakovati soglasje skupščin vseh republik in obeh avtonomnih pokrajin.

P r e d s e d n i k

France POPIT

PRVI SNEG – BERAŠKI GNOJ

Na fotografiji je scena z Rateč. Kmet Janez Ozvald in njegova hčerka pripravljata drva. Fotografijo je napravil Nace

Sredi novembra sta sneg in plundra vznikom po Sloveniji povzročila mnogo težav, kajti uradi, ki skrbijo za vzdrževanje cest so imeli mnogo posla z zapiranjem važnih prometnih cest. Tako so zemljski plazovi skvarili cesto Mokronog – Sevnica, zaradi pluzenja in posipanja s peskom pa je bila za promet zaprta tudi cesta Ljubljana – Celje in sicer na klancu pri Trojanah. Vožnja je bila onemogočena tudi na relacijah Celje – Zidani most, Arja vas – Titovo Velenje in Maribor – Podlehnik.

V smučarskih središčih je sicer snegilo toda ne dovolj, da bi razveselilo smučarje. Bil je to bolj "beraški gnoj" kot tak sneg imenujejo na Gorenjskem. Upajo pa, da bodo imeli do 19. in 20. decembra, ko se bo v Kranjski gori vr-

šilo svetovno smučarsko prvenstvo dovolj snega, da ne bo treba uporabiti snežne topove s katerimi lahko pridelajo umetni sneg. V pravih temperaturah so v 110 urah sposobni prekriti z 20 cm debelo podlago smučišče v širini 60 m in dolgo več kot kilometer

Nova sezona tekmovanj za svetovni pokal v alpskem smučanju se je začela 26. novembra v Sestrieru v Italiji za Slovence kar uspešno. Mateja Svet je v slalomu osvojila drugo mesto, za nekoliko presenetljivo zmagovalko Španko Blanco Fernandez. Dobro se je odrezala tudi Katja Lesjak, ki je zasedla deveto mesto.

Moška ekipa pa je razočarala in ni zasedla nobenih pomembnih mest.

ŠE VEČ ZA FEDERACIJO

Predlagani proračun jugoslovanske federacije za leto 1987 je za 87,1 odstotka večji od letošnjega. Federacija predvideva, da bo v prihodnjem letu porabila 5769,8 milijard dinarjev, medtem ko predvidevajo, da jih bodo letos uporabili 3044 milijard. Iz lastnega dohodka bo federacija zagotovila 4.592,7 milijard dinarjev, ostalih 1117 milijard pa bodo dobili iz republik in obeh pokrajin. Največji del proračunskih sredstev, 3.840 milijard dinarjev je namenjen financiranju JLA (vojski), kar za 92,3 odstotka več kot letos. Tako, da jih za

ostale funkcije federacije ostane le še 1929,7 milijard.

446,7 milijard je namenjeno nerazvitim republikam in pokrajinama (za 99 odstotkov več kot letos).

Za beneficiranje borcev bo šlo 474,5 milijard, za borčevsko invalidsko zaščito 220,8 milijard, za borčevske pokojnine pa 335,5 milijard.

Za delo zveznih organov in organizacij predvidevajo 334,5 milijard, za poravnavo obveznosti iz minulih let pa 32,1 milijard.

OBNOVLJENA POŠTA

Po dveh letih obnovitvenih del je ljubljanska glavna pošta zopet pričela redno poslovati. Ta pomembna in zgodovinska zgradba slovenske prestolice stoji v samem središču mesta na vogalu Titove in Čopove ulice. Vsa notranjost je sedaj popolnoma preurejena in modernizirana.

Čez devet let bo stavba praznovala stoletnico, obenem pa bo tudi 500-

letnica prve poštne postaje v Ljubljani. Pošto obišče dnevno po okrog 10.000 obiskovalcev. Lani so opravili v njej 12 milijonov 415 tisoč storitev, kar je približno 41.380 storitev na dan. Ta pošta je poleg novosadske najprometnejša v Jugoslaviji. Za preureditev 530 kvadratnih metrov površin pa so uporabili 127 milijonov dinarjev.

RAZVELJAVLJENA PREPOVED

Senat vrhovnega sodišča SR Slovenije je odločil, da je sklep temeljnega sodišča v Mariboru o začasnih prepovedi junijske številke študentske revije Katedra neveljaven.

Prvotna prepoved je bila izrečena v glavnem zaradi članka, ki naj bi žalil

Hamdijo Pozderca, takratnega člana Predsedstva SFRJ.

Hamdija Pozderac je kasneje priznal svojo vmešanost v aferi goljufij tvrdke Agrikomerc in je odstopil s svojega visokega mesta ter kasneje bil tudi izključen iz komunistične partije.

DEVALVACIJA DINARJA

V skladu s sklepom zvezne vlade so 17. decembra v Jugoslaviji razvednotili dinar za 24,6 odstotkov. Po srednjem tečaju je bilo treba plačati za avstrij-

ski šiling 108,20 dinarjev, za italijansko liro 103,78 dinarja, za zahodno-nemško marko 760,78 in za ameriški dolar 1295,24 dinarja.

NOVA ARHEOLOŠKA ODKRITJA PRI PTUJU

V okolici Ptuja so našli nove materialne dokaze mitraizma na območju Ptuja, v Rabolčji vasi. (Mitraizem je postal v tretjem stoletju našega štetja nekaka državna vera.)

Oktobra letos so začeli delavci polagati vročevod proti bolnišnici J.Potriča. Tedaj so arheologi našli na oltar z napisom, ki pove, da je ta oltar posvetil bogu Mitri uslužbenec ilirske carine. Na oltarju so dobro vidne črke D.S.I.M., kar pomeni: Bogu sonca, nepremagljivemu Mitrasu".

Mitraizem je učil, da svet temelji na dveh nasprotujočih si osnovah, ki se vedno vojskujeta na načelu dobrega, svetlobe in pravice na eni strani ter načelu krivice, zla in teme na drugi strani.

Del božanstva dobrega je tudi Mitras, bog svetlobe in sonca. Mitras se je rodil iz skale. Prestal je neštete preizkušnje, da je mogel darovati prvo živo stvar na zemlji, belega bika in tako koristil boju za dobro. Bika je moral po silnih naporih prinesiti v votlino, v naročje zemlje in ga tam zaklati...

V jami, ki so jo izkopali meter in pol globoko, so našli temelje dveh hudo poškodovanih oltarjev, Mitrejevo glavo in več novcev. Z deli pa še niso končali.

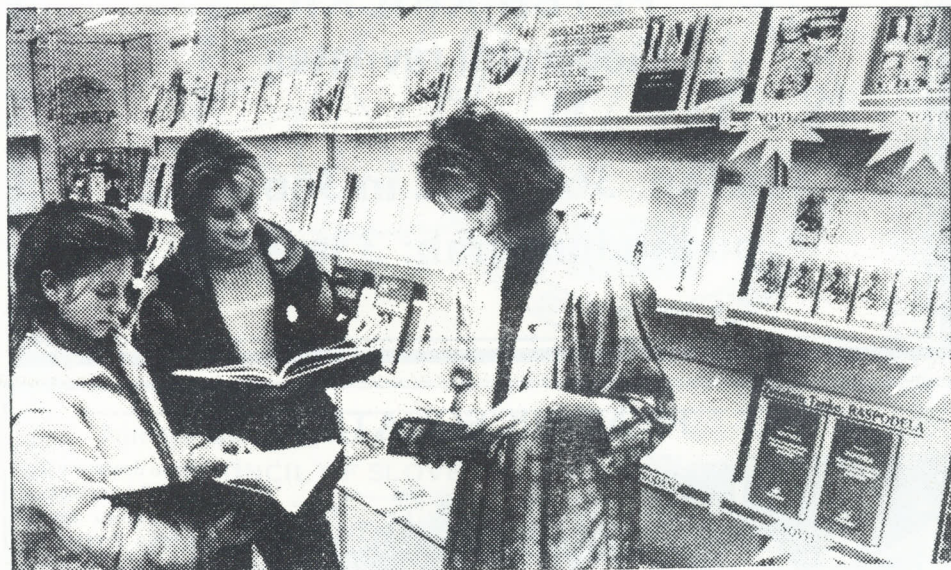
Ptuj velja danes za mesto muzej, zaradi lepo urejenega muzeja v prenovljenem gradu in zaradi številnih spomenikov in arheoloških pomnikov. Prav verjetno pa ptujška zemlja še skriva prenekatero skrivnost iz daljne preteklosti.

PRVA STAVKA PO 500 LETIH

V 500-letni zgodovini idrijskega rudnika živega srebra se rudarji na 16. novembra letos prvič niso odpravili na delo v jamo. Za prekinitev dela so se odločili spontano, ko so jim sporočili, da bodo plačilne kuverte za 20 odstotkov tanjše. Zahtevali so izplačilo 100 odstotnih dohodkov. Šele po zagotovilih vodstva

rudnika, da bodo revidirali svojo odločitev so se rudarji zopet vrnili na delo. Trenutni povprečni zaslužek bo znašal nekaj manj kot 240.000 dinarjev, kar je za 50 odstotkov manj kot v drugih slovenskih in jugoslovanskih rudnikih. Idrijski rudarji so v tem posebnem položaju zaradi zakona o zapiranju jame.

SLOVENCIM BREZ KNJIGE NE MOREJO

V prepolni sprejemni dvorani Cankarjevega doma v Ljubljani so 17. novembra odprli 8. Slovenski knjižni sejem, kjer so prikazali kako vitalno moč ima slovenska literatura. Saj so v zadnjih dveh letih založniki iz Slovenije in zamejstva natisnili preko 2500 knjižnih novosti, kar pomeni da, ako se upošteva celotna

naklada pride na vsakega pripadnika slovenskega naroda po 10 knjigi.

Knjižni sejem je obiskalo več kot 60.000 ljudi. Od teh se je udeležilo vsakodnevni srečanj s pesniki, pisatelji in ilustratorji vsaj 12.000. Na ogled pa je bilo 3500 knjig iz dveletne produkcije. Sejem je vsaki dve leti.

NOVA KNJIŽNA ZALOŽBA V CELOVCU

Zamisel Slovenskega kulturnega prostora se je pomembno obogatila z novo knjižno založbo v Celovcu.

Ta založba je na 8. knjižnem sejmu v Ljubljani svoji prvi knjigi, izredno lepo oblikovani deli "Prošnji dan" in "Črtice mimogrede" Florjana Lipuša.

Nova založba, ki je nastala na pobudo Petra in Lojzeta Wieserja iz Celovca bo usmerjena na slovensko in nemško govorno področje. Imela bo tri urednike:

Petra Wieserja v Celovcu, Lada Kralja v Ljubljani in Ludwiga Hartingerja v Salzburgu. Njen stalni likovni urednik pa bo Matjaž Vipotnik.

V slovenskem kulturnem prostoru bo negovala izvirno leposlovje, predvsem domače, in prevodno dejavnost; na nemškem govornem področju pa bo načrtno objavljala slovensko leposlovje, pa tudi leposlovje drugih jugoslovanskih narodov.

LEPO DARILO ČITATELJEM

"Svobodna Misel", kulturna revija za Slovence in Švede, ki jo odlično urejuje Marjan Kramaršič je za novo leto pripravila svojim čitateljem lepo darilo. Prilepljeno na prvi strani smo čitalci dobili lepo slovensko zastavo. Zastavica se lahko odlepi in shrani v kakšni slovenski knjigi ali pa se lahko obesi na vidno mesto. "Tako, da vas bo spomnila od kod ste, kaj ste in kaj morate ostati", kot je zapisal urednik v svoji pripombi.

Zapisal pa je tudi tole:

"Seveda se bodo našli zagreteži, ki bodo protestirali, ker nismo na zasta-

vico prilepili tudi rdeče zvezde. To pa ne zaradi enostavnega razloga ker zvezdica ni slovenski, temveč sovjetski in komunističen simbol....."

"Nekateri jugoslovanski ideologi, ki bi nam radi vzeli našo narodno individualnost in nas spremenili v brezoblično maso, trdijo, da je Slovincem bila za vzorec zastava ruske trgovske mornarice. Resnica pa je, da je Slovensko društvo na Dunaju leta 1848 določilo barve slovenske zastave na podlagi barv kranjskega grba, ki jih je ta grb imel že pred letom 1360.

PA SE ŠE MI MALO NASMEJMO

ŽAL MI JE, DA SEM GREŠIL...

Ljubljansko "Delo" je v svoji prilogi za Dan republike, 28. novembra priobčilo razne fotografije iz svojega arhiva ter jih opremilo z duhovitimi komentarji, cikajočimi na današnje stanje v Sloveniji. Ena od teh fotografij kaže dolgoletnega vplivnega funkcionarja Mitjo Ribičiča v pogovoru z ljubljanskim metropolitom nadškofom Šuštarjem. K tej fotografiji so napisali: Mitja Ribičič, Alojzij Šuštar: "Prečastiti, rad bi priznal, da sem sam bil nekoč grešnik in, da ni čisto vsega kriv samo Mikulič." - (Mikulič je sedanji nepopolarni predsednik Izvršnega sveta SFRJ).

BODICE OB KLADUŠI

Reakcije na afero z menicami Agrokomerca v bosanski Veliki Kladuši so v Sloveniji bile različne, vse od ogorčenja, nemočnega brezupa pa do duhovite satire. Takole je s svojimi bodicami, priobčenimi v ljubljanskem Dnevniku na 29. avgusta pod naslovom NEPOETIČNI UTRINKI, marsikoga upravičeno piknil Rado Bodon:

Tam za turškim gričem

Tam za turškim gričem,
tam je dost' fantičev,
ki papirje nam izdajajo,
naše žulje si prisvajajo.

Čakam...

Pri toliko menicah brez pokritja,
ki jih izdajali so nam bleferji,
zdaj čakam nič manj važnega odkritja:
kdo so ob tem postali milijarderji.

Sloves

Zastrt je slóves Beograda, Sarajeva,
zasenčeni sta stari, slavni mesti...
Zdaj Kláduša (o, Vélíka!) odmeva
na vsaki naši in svetovni cesti.

Položajniki

Je ta dežela pravna, je ustavna?
Prihodnost je kaj malo obetavna,
če tistemu, ki mu poklic je kraja,
varuje rit mogočnost položaja.

Made by »Agrokomerc«

Če z »Agrokomerc« je izdelek označen,
dodobra preveri, kaj nótranjost skriva!
Po mojem ta firma je nezanestljiva:
odprl boš konzervo in v pleh strmél lačen.

Parada

Mogočniki, ki vam je všeč parada:
lep zgled je Kláduška olimpiada.

Lahkotno početje

Lahkó je to delati, Agrokomerc:
menice izdajati v prazno, na šverc!

Hamdiji P.

Ker vodiš nam ustavno komisijo,
svetujem Ti še tale amandmá:
če kdo menico brez pokritja izda,
ne šteje se, da gre za goljufijo...

(Nera)zvitost

Že res, da ste še zmeraj nerazviti,
a vendar prav tako neznansko zviti...

Stanetu Dolancu

To, naše ljudstvo je zares potrpežljivo,
saj še s Teboj je kar prizanesljivo.

LB - GB

Ljubljanska banka - gospodarska banka?
Kakó vendár, ko vam za kup menic,
ki jih izdal je kláduški komplic,
za skoraj sto milijard v trezorjih manjka?

Joklnu alias Francetu Popitu

Prišél do marsičesa že si v mislih
in marsikaj odkrito nam povedal.
Če še naprej ne boš se sprenevedal,
Te bo imel slovenski človek v čislh.

Dodatek k ustavnim spremembam

K ustavi treba je nov člen dodati:
kako menica kroži naj med brati..

Pobuda Zvezi komunistov

Če bo še dolgo trajal Vidov ples,
bo treba sklicati spet nov kongres!

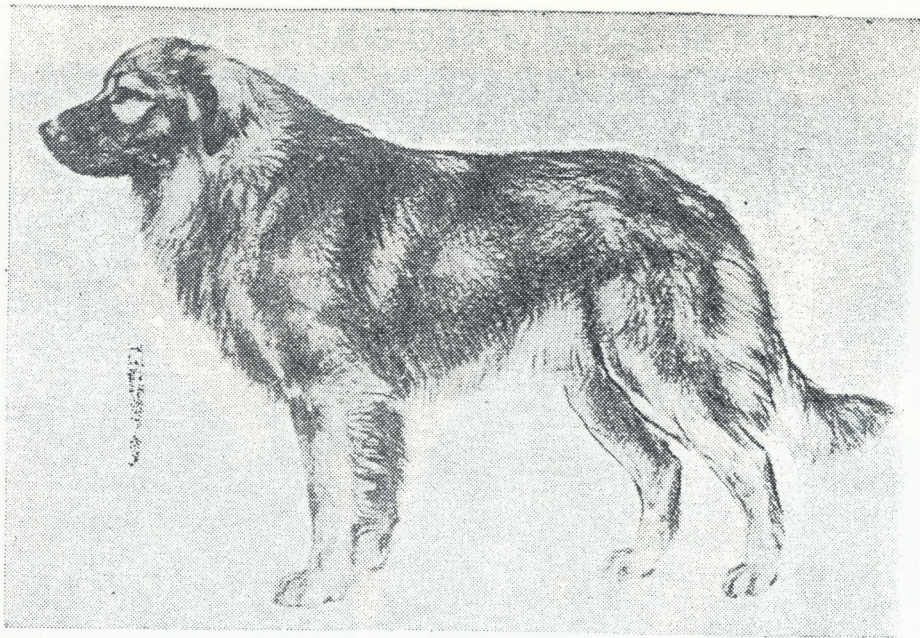
Dve gesli

Staro geslo: »Smrt fašizmu!«
Novo: »Smrt parazitizmu!«

»Pravi« krivec

Ojoj, le kdo bo zdaj te godlje kriv?
Novinar, ki je lopove razkril...

KRAŠKI OVČAR

Na Pivki je bilo svoj čas zelo razširjeno ovčarstvo, in imeli so tudi dobre pse, ki so čuvali črede. O njih nam že okoli leta 1680 poroča znani kranjski pisec Valvasor:

“Ob rečici Pivki gojijo močne pse, ki utegnejo volku čvrsto pretresti kožuh, zato jih pastirji vedno vodijo s seboj.”

Ko je zadnjih sto let v svetu naraslo zanimanje za čiste pasme in so postali zelo znani in cenjeni takšni psi kot irski seter, nemški ovčar, zlasti slavni škotski ovčar; in še cela vrsta od vsepovsod, se slovenska jaynost ni zavedala, da obstaja na domačih tleh prav tako čistokrvna pasma, ki se lahko meri z najbolj slavimi v svetu.

Po prvi svetovni vojni, ko je Pivka prišla pod Italijo, so se gospodarske razmere poslabšale. Ljudje so se izseljevali, ovčarstvo je skoraj zamrlo. In tudi psos niso več potrebovali. Ime te pasme pa še ni bilo uveljavljeno. Rekli so mu “čič”, “istran”, v Trstu pa “kraševcec”, razširjen je bil tudi po severni Istri, Čičariji in Brkinih.

Toda znani dunajski strokovnjak za pse, g. Krammerer, je že leta 1903 opisal to pasmo, ki jo je imenoval “krasky ovčar”, povsem s pravim imenom: “Ima zelo lep značaj: resen, vendar dobrodušen. Se ne prilizuje. Nikoli ne uteka. Do tujca je nezaupljiv, a ni potuhnen. Je pogumen, se ne boji udarcev, niti strelav. Pred nasprotnikom se nikoli ne umakne. Gorje psu, ki ga je skušal zagrabiti, ali tujcu, ki ga draži ali tepe. tedaj ne pozna nobene šale, in skoči nasprotniku takoj za vrat. Udarce svojega gospodarja pa prenaša brez renčanja in javkanja. Toda grdega ravnanja ne bo pozabil in tudi ne odpustil. Je bister, zna pozorno prisluhniti, in takoj razume, kaj se od njega pričakuje. Neustrašen, nepribližljiv, zgleden čuvaj.”

Kraški ovčar je srednje velikosti, izredno močan, plemenitega in prijaznega videza. Visok je okoli 60. cm, težak 30 - 40 kg. Ima izredno močno zobovje, skoraj še enkrat močnejše kakor drugi

psi. Postave je mišičaste in krepke. Prijeten spremljevalec, odličen čuvaj in svojemu gospodarju brezmejno vdan. Je dobrodušen, vendar tudi občutljiv, saj se z ostrino in grobstvo pri njem nič ne doseže. Dasi je sposoben tudi za šolanje. V tem pogledu je pač povsem drugačen od nemškega ovčarja ali macedonskega šarplaninca.

Po prvi svetovni vojni je bilo le še nekaj primerkov te pasme. Tedaj se je zavzel za njeno ohranitev Teodor Drenik, doma iz Cerknice, bivajoč pa v Slovenski Bistrici na Štajerskem. Kot član jugoslovanskega kluba ljubiteljev športnih psos se je bil udeležil kinološkega kongresa FCI v Stockholmu in dosegel vpis pasme v mednarodni seznam pod imenom “ilirski ovčar” (1939).

Toda centralizem po zadnji vojni ni prenesel slovenske pasme in na kinološkem jugoslovanskem kongresu v Novem Sadu leta 1955 so prikazali le pasmo “jugoslavenski ovčar - šarplaninac”, kraševcec je s tem izpadel iz domačega in mednarodnega seznama pasem. - Šele leta 1968 so ga spet prikazali kot samostojno pasmo, zakaj čeprav sta si šarplaninec in kraški ovčar zelo podobna, sta si po lastnostih povsem različna.

Za ohranitev pasme je tudi po zadnji vojni skrbel Teodor Drenik in kinološki klub v Slovenski Bistrici. Po novem priznanju za pasmo pa je tudi zanimanje za kraškega ovčarja začelo znova narasčati.

Posamezni psi te pasme so dosegli povsod priznanja in nagrade. Kraška ovčarka Zila je bila v 80-ih letih mednarodna prvakinja (Int. Champion) pa tudi jugoslovanska prvakinja (Champion YU) in prvakinja Avstrije (Champion A). Njen lastnik Ivan Božič (Korbunova 8/b, 62106 Maribor, YU) si še posebej prizadeva, da bi se pasma čimbolj uveljavila.

V Sloveniji vlada danes izmed vseh pasem psos največje zanimanje prav za kraškega ovčarja, in tudi v svetu se že zanimajo zanj.

Prof.dr. Joško Šavli.

JOŽE URBANČIČ

Telefon: 465 1786 (Bus.)
850 7226 (a.h.)

KAL - CABINETS

STROKOVNJAKI ZA:

kuhinjsko pohištvo - mizarsko opremo kopalnic, umivalnikov itd. -
vsakovrstne stenske omare in knjižne police.

SPECIALISTS FOR:

Kitchens - Vanity Units - Wardrobes - Book shelves

Če gradite novo ali pa obnavljate staro, obrnite se z zaupanjem na nas!
If you are building or renovating call on us with confidence!

15 COMMERCIAL DRIVE, THOMASTOWN, 3074

ROJAKI

ZA KUPOPRODAJO

NEPREMIČNIN

(zemljišč, stanovanjskih hiš,
trgovskih poslopij itd.)

se obrnite na poznano tvrdko

DOUGLAS KAY REAL ESTATE

10B East Esplanade, St. Albans, 3021

kjer vam bo na uslugo

PETER KRICKIČ
Generalni ravnatelj

Telefon: 366 1322 in 366 1822;
po uradnih urah: 336 3303

PRAZNIK SOLATE

Tekmovalno sajenje solate gre hitro od rok

Prosvetno društvo v Kolonkovcu na Primorskem je letos v septembru že devetič priredilo Praznik solate. Tekmovalci so imeli na razpolago 15m dolge in 1.3m široke grede, v katerih so morali vsaditi 280 sadik - dovolj globoko in v ravnih črtah ter pravilni razdalji. Tekmovali so v kategorijah: moški, ženske in otroci. Naslednji dan pa je posebna žirija ocenjevala in nagradila najlepšo solato pridelano na domačih njivah. Pri vsem tudi ni manjkalo muzike in domačega veselja.

ROJAKI, KI ŽELITE PRISTNIH KRANJSKIH
ALI SLOVENSКИH PLANINSKEH KLOBAS
IN DOMAČEGA PREKAJENEGA MESA' . . .

OBRNITE SE NA SLOVENSKO PODJETJE

JOHN HOJNIK SMALLGOODS
PTY. LTD.

209-215 St. George's Road, North Fitzroy, 3068

Tel.: 481 1777

Postreženi boste v domačem jeziku